

RADA NARODOWA

DWUTYGODNIK

Warszawa, 1. XI. 1950 r. Nr 21 (183) R. VII

TREŚĆ NUMERU:

Marian Rybicki: W 33-cią rocznicę Wielkiej Rewolucji Październikowej

Udział rad narodowych w akcji związanej ze zmianą systemu pieniężnego

T. Hattowski: Plan skupu zboża musi być wykonany

H. Garbowski, Dyrektor Departamentu Szkolnictwa Ogólnokształcącego w Min. Oświaty: Rady narodowe a komitety rodzicielskie

Mgr K. Żelawski: Prace budżetowe bieżącego okresu przed zakończeniem 1950 r.

J. Pietrusiński, Sekretarz Prezydium Woj. R. N. w Szczecinie: Jak wygląda powiązanie prezydiów GRN z pracami komisji w woj. szczecińskim

B. Geraga, Przewodniczący Prezydium Woj. R. N. w Rzeszowie: Praca rad narodowych w woj. rzeszowskim

B. Zamościk: O komisjach rad narodowych woj. gdańskiego

T. Sadowski: Komisje PRN w Miechowie rozpoczęły pracę

M. Nowakowski: Dbać o drogi i ulice w miastach i osiedlach robotniczych

Z działalności rad w krajach demokracji ludowej

Nasi korespondenci piszą:

Mgr Cz. Marzec, Kier. Wydz. Społ.-Adm. Prez. St. R. N.:
Z doświadczeń pracy Wydziału Społeczno-Administracyjnego Prezydium Rady Narodowej w m. st. Warszawie

F. Łagosz, Sekretarz Prez. PRN w Wolsztynie: Ewidencja działalności członków prezydiów rad narodowych

M. Kwakiewicz, Sekretarz Prez. MRN w Nowogrodzcu, woj. Wrocław: Jeszcze o uaktywnieniu komisji

B. Hołyst: Przełom w pracy MRN w Białej Rawskiej

Z życia rad narodowych

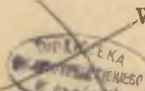
Przegląd ustawodawstwa

Głosy prasy

WIADOMOŚCI URZĘDOWE:

Okólnik Nr 32 Kancelarii Rady Państwa w sprawie wyborów do komitetów rodzicielskich oraz zapewnienia ich współpracy z radami narodowymi. Okólnik Nr 33 Kancelarii Rady Państwa w sprawie udziału rad narodowych w akcji związanej ze zmianą systemu pieniężnego. Pismo okólnie Prezydium Rady Ministrów — Zespół II: Tymczasowe ramowe wytyczne w sprawie podziału funkcji w wydziałach ogólnych prezydiów powiatowych rad narodowych i rad narodowych miast, stanowiących powiaty miejskie (liczące poniżej 100 tys. mieszk.)

W tym numerze wkładka
PORADY PRAWNE

36

RADA NARODOWA

D W U T Y G O D N I K

Nr 21 (183)

Warszawa, 1 listopada 1950 r.

Rok VII

MARIAN RYBICKI

W 33-cią rocznicę Wielkiej Rewolucji Październikowej

Masy pracujące Polski obchodzą 33-cią rocznicę Zwycięskiej Rewolucji Socjalistycznej realizując zadania pierwszego roku Planu 6-letniego i zwiększając w ramach podjętych zobowiązań swój wysiłek w pracy nad budową podstaw socjalizmu w Polsce.

Międzynarodowy charakter Rewolucji Październikowej, jej historyczne znaczenie dla całej ludzkości występuje w obecnym okresie z coraz większą siłą.

Pierwszy wyłom w murze świata kapitalistycznego dokonany przez rewolucyjny proletariat Rosji w 1917 r. rozszerzył się po drugiej wojnie światowej. Z owoców pierwszej zwycięskiej rewolucji socjalistycznej korzystają dziś zarówno masy pracujące Polski i innych krajów demokracji ludowych, jak i wyzwoleny z okowów imperializmu naród chiński i podnoszący się dziś do nowego życia po okresie ponurej nocy hitlerowskich rządów naród niemiecki, na terenie Niemieckiej Republiki Demokratycznej.

Wielki Związek Radziecki, który powstał dzięki zwycięstwu Rewolucji Październikowej i który stał się potężnym mocarstwem socjalistycznym — jest dzisiaj ostoją i niewzruszoną twierdzą całego światowego obozu pokoju, jest natchnieniem i nadzieją dla mas pracujących, walczących o swoje wyzwolenie w krajach kapitalistycznych.

Przykład Zwycięskiej Rewolucji Socjalistycznej dodaje dziś otuchy i napełnia wiarą w ostateczne zwycięstwo ludy kolonialne, walczące o swoje narodowe i społeczne wyzwolenie z krwiożerczym imperializmem anglo-saskim i jego pachołkami.

Wspomnienie Rewolucji Październikowej i świadomość, że w jej następstwie 1/6 kuli ziemskiej wyrwała się spod władzy kapitalizmu — stanowi nieustanne, śmiertelne ostrzeżenie, które spędza sen z oczu zarówno kapitalistycznym rekinom giełdowym jak i kierowanym przez nich żołdaków Trumana, mordujących dziś bezbronną ludność koreańskich miast i wsi.

Rocznica Rewolucji Październikowej przypomina im o niepowstrzymanym zwycięskim pochodzie socjalizmu

pod którego sztandarami stoją dziś zorganizowane całe narody od Łaby do Tybetu i w imię którego walczą miliony prostych ludzi w krajach, gdzie kapitalizm jest jeszcze u władzy.

Przełomowy charakter Wielkiej Rewolucji Październikowej polega na tym, że była to pierwsza w dziejach rewolucja, która na miejsce rządów obszarników i fabrykantów, stanowiących znikomą mniejszość narodu, ustanowiła rządy olbrzymiej większości narodu, rządy przez całe wieki dotąd wyzyskiwanych, gnębionych, odsuwanych od udziału w sprawowaniu władzy, mas ludowych z klasą robotniczą na czele.

*

Wielką historyczną zdobyczą Rewolucji Październikowej było ustanowienie władzy rad delegatów ludu pracującego, jako państwowej formy dyktatury proletariatu.

Zwycięstwo Rewolucji Październikowej i ugruntowanie ustroju radzieckiego wzmocniło w masach ludowych na całym świecie wiarę w siły klasy robotniczej, w jej zdolności organizacyjne i w jej niechybne ostateczne zwycięstwo. Wykazało ono, że lud pracujący z klasą robotniczą na czele, kierowany przez marksistowsko-leninowską Partię potrafi iść od zwycięstwa do zwycięstwa, potrafi budować lepsze jutro i siłę swojego państwa bez pomocy kapitalistów i ich służ. Stalin wskazywał na historyczne znaczenie tego przykładu radzieckiego w następujących słowach:

„Burżuazja wszystkich krajów twierdzi, że lud nie może się obejść bez kapitalistów i obszarników, bez kupców i kułaków. Klasa robotnicza naszego kraju dowiodła czynem, że lud może z powodzeniem obejść się bez wyzyskiwaczy“.

Ta nauka płynąca z doświadczeń Rewolucji Październikowej ma szczególne znaczenie również dla aktywistów i pracowników naszych rad narodowych. Rady narodowe, które u nas niedawno stały się organami jednolitej władzy państwowej w terenie, mają za zadanie coraz bardziej świadomie, konsekwentnie i skutecznie uczestniczyć w budowie podstaw socjalizmu w Polsce.

D 121/36/obw. 15

Ażeby jednak wypełnić te zadania, nasze kierownictwa rad narodowych muszą w coraz szerszym zakresie czerpać ze skarbnicy doświadczeń Związku Radzieckiego w dziedzinie budowania i umacniania władzy rad narodowych, jako potężnych organizacji mas pracujących, będących istotnym wyrazem głęboko demokratycznego charakteru naszego ustroju.

Stalin wskazywał, że siła Rad w porównaniu z dawnymi formami polega między innymi na tym, „że rady są bezpośrednimi organizacjami samych mas, tj. najbardziej demokratycznymi, a zatem najbardziej autorytatywnymi organizacjami mas, maksymalnie ułatwiającymi im udział w organizowaniu nowego państwa i w rządzeniu nim oraz maksymalnie wyzwalającymi energię rewolucyjną, inicjatywę, zdolności twórcze mas w walce o zburzenie starego ustroju, w walce o nowy proletariacki ustrój“.

Dlatego też pamiętając o odrębności warunków w jakich powstały i rozwijały się w latach 1944 — 1950 nasze rady narodowe i biorąc pod uwagę różnicę jaka zachodzi pomiędzy naszym etapem budownictwa podstaw socjalizmu w Polsce, a dzisiejszym okresem przechodzenia już do budowy komunizmu w Związku Radzieckim, powinniśmy nieustannie uczyć się na niezmiernie bogatych doświadczeniach z pracy rad delegatów ludu pracującego w Z.S.R.R. jak należy realizować w coraz wyższym stopniu udział szerokich mas ludowych w rządzeniu państwem, jak należy przyciągać do rad narodowych, ich prezydiów i komisji najlepsze, najwartościowsze elementy spośród klasy robotniczej i pracującego chłopstwa, umacniając i rozszerzając w ten sposób nierozzerwalną więź organów władzy państwowej z masami pracującymi miast i wsi.

Nasze rady narodowe mają jeszcze do przebycia daleką drogę, aby wypracować sobie i zdobyć taki autorytet, taką sprawność i skuteczność działania w interesie mas pracujących jaką posiadają dziś rady w Związku Radzieckim.

Formy pracy naszych rad narodowych i ich organów szczególnie w dziedzinie powiązania z masami pracującymi na swoim terenie — są jeszcze bardzo ubogie. Często grzeszą one szablonowością, schematyzmem. Formy te nie sprzyjają jeszcze w pełni, mobilizacji klasy robotniczej i pracującego chłopstwa do budowy podstaw socjalizmu.

Dlatego też nieśmiertelne nauki Październikowej Rewolucji o władzy rad, rozwinięte i pogłębione przez Stalina w ciągu 33 lat budownictwa socjalistycznego w Z.S.R.R. stać się powinny dla wszystkich aktywistów, pracowników naszych rad narodowych — przewodnim wskazaniem w codziennej ich pracy.

Doświadczenie Związku Radzieckiego uczy nas, że jedyną drogą prowadzącą do rzeczywistego wzmocnienia władzy państwowej, co jest konieczne w okresie ostrzegającej się walki klasowej, jest coraz silniejsze powiązanie organów władzy z ludem pracującym, jego potrzebami i interesami.

Nasze rady narodowe są powołane do wzmocniania i stałego rozszerzania tej najbardziej podstawowej więzi z masami, bez której nie może być również mowy o właściwym zaspokajaniu potrzeb i interesów ludzi pracy, bez której nie może być mowy o skutecznej walce z biurokratyzmem jako spuścizną ustroju kapitalistycznego.

Dlatego też umocnienie terenowych organów jednolitej władzy państwowej w Polsce, to przyciągnięcie do pracy w radach i ich komisjach dziesiątków tysięcy nowych aktywistów, którzy poprzez pracę w radach opanowywać będą sztukę rządzenia państwem, przygotowując się do nowych zadań. Jest rzeczą jasną, że w naszym ustroju demokracji ludowej możliwości udziału mas ludowych w rządzeniu państwem są nieograniczone.

Nadchodzące wybory do rad narodowych staną się wielkim wydarzeniem w życiu Polski Ludowej. Wymagać one będą szerokiej mobilizacji nowych dziesiątków tysięcy najlepszych robotników i chłopów do udziału w bezpośrednim rządzeniu państwem.

Masy pracujące Polski czerpiąc dziś we wszystkich dziedzinach swej pracy ze skarbnicy nauk i doświadczeń 33 lat budownictwa socjalistycznego w Związku Radzieckim, pomnażając siły naszego ludowego państwa, zwiększając swój udział w wielkim dziele walki o pokój, składają w ten sposób hołd historycznej, nieprzemijającej wielkości Rewolucji Październikowej, która obalając ustrój kapitalistyczny i powołując do życia pierwsze na świecie państwo robotników i chłopów, stworzyła potężną bazę dla dalszego zwycięskiego pochodu socjalizmu na świecie, która wskazała drogę i stała się przykładem dla wszystkich ludów budujących u siebie socjalizm i walczących o pokój.

Niech żyje XXXIII rocznica

Wielkiej Socjalistycznej Rewolucji Październikowej!

Udział rad narodowych w akcji związanej ze zmianą systemu pieniężnego

Reforma, wprowadzająca nowy system pieniężny w Polsce, skierowana jest swoim ostrzem przeciwko żywiołom spekulacyjnym i pasożytniczym, które zagarnęły znaczną część dochodu narodowego zgromadziły dużą ilość pieniędzy i walut obcych, dezorganizując i zakłócając naszą gospodarkę narodową.

W ramach realizacji Planu 6-letniego wprowadzenie wysokowartościowego pieniądza jest ważnym elementem dalszego wzrostu gospodarki narodowej.

Rady narodowe, kierujące na swoim terenie działalnością gospodarczą, są odpowiedzialne za sprawne przeprowadzenie reformy.

Wagę reformy podkreśla fakt, iż dotyczy ona olbrzymich rzesz ludności pracującej. Dlatego też rady narodowe, jako organizacje mas pracujących, są powołane do współudziału w kampanii wyjaśniającej sens reformy i zapewniającej sprawny jej przebieg.

Należy wykazywać ludziom pracy, że reforma walutowa, podnosząc wartość i trwałość naszego pieniądza i pozbawiając elementy kapitalistyczne znacznej części nagromadzonych dla celów spekulacyjnych zapasów gotówki, przyniesie realne korzyści masom pracującym, korzyści, które z nadwyżką pokryją doraźne straty poniesione przez poszczególnych ludzi pracy.

Te chwilowe i niewielkie straty poniesione przez robotników, chłopów pracujących i inteligencję mogą być złagodzone przez sprawniejsze przeprowadzenie reformy, przez usunięcie zakłóceń na rynku, przez energiczniejszą walkę z próbami spekulacji i żerowania na nieświadomości, szczególnie wśród części chłopstwa.

Prezydium rad narodowych zostały zmobilizowane do pracy natychmiast po ogłoszeniu reformy pieniężnej. Wydziały finansowe, wydziały i referaty handlu, wydziały przemysłu, wydziały gospodarki komunalnej i komunikacyjne, i także wydziały ogólne i inspekcji otrzymały konkretne zadania, określone w instrukcji Prezydium Rady Ministrów, Zespół II.

Reforma pieniężna, po uchwaleniu ustawy z 20. III. 1950 r. o terenowych organach jednolitej władzy państwowej, staje się egzaminem dojrzałości politycznej rad i ich organizacyjnej sprawności. Sposób jej przeprowadzenia będzie najlepszym sprawdzianem rzetelnej troski rad narodowych i ich organów o człowieka pracy i ich powiązania z masami pracującymi.

Rady narodowe winny uruchomić poza prezydiami, ich wydziałami i referatami, także komisje rad oraz cały aktyw społeczny do pracy związanej z reformą systemu pieniężnego.

Największe nasilenie pracy rad przypada oczywiście w okresie samej wymiany pieniędzy, to znaczy do 8 listopada 1950 r., po którym to dniu dotychczasowy pieniądz zostanie wycofany z obiegu.

Praca rad narodowych i ich komisji będzie polegała w tym czasie na zapewnieniu sprawnej wymiany gotówki, na kontroli placówek sieci handlowej, na dopilnowaniu, aby na towarach były umieszczone nowe ceny i aby towary były sprzedawane zgodnie z cennikiem urzędowym.

Wielkie zadania stoją przed radami narodowymi i ich komisjami, szczególnie na wsi w dziedzinie wyjaśniania sensu reformy oraz zapewnienia właściwej informacji

o wymianie i jej warunkach dla mas chłopskich, aby sparaliżować w ten sposób falę fałszywych plotek rozsiewanych przez bogaczy i spekulantów w związku z reformą.

Okólnik Kancelarii Rady Państwa, wydany w związku ze zmianą systemu pieniężnego podany do wiadomości drogą radiową i przez prasę oraz rozesłany radom narodowym, nakłada poważne obowiązki w szczególności na komisje finansów, budżetu i planu oraz komisje handlu przy wojewódzkich i powiatowych radach narodowych oraz radach narodowych miast, stanowiących powiaty miejskie, a także komisje finansowo-budżetowe przy pozostałych radach.

Praca aktywów rady nie ogranicza się oczywiście do wymienionych wyżej komisji. Powołany okólnik wyraźnie stwierdza, iż wszyscy członkowie rady winni otrzymać w okresie wymiany określone zadania, aby w ramach swych możliwości zapewnić sprawne przeprowadzenie reformy.

W szczególności aktyw radnych, rozumiejący często lepiej niż aparat urzędniczy konieczność walki z biurokracizmem, winien czuwać aby realizacja reformy pieniężnej, w której miliony obywateli stykają się z władzami państwowymi, była wolna od biurokratycznych wypaczeń. Walka z biurokratycznymi przejawami w omawianej akcji ma znaczenie wyjątkowe.

Zadania rad narodowych w dziedzinie reformy nie kończą się w dniu 8 listopada 1950 r.

Ostrze klasowe reformy skierowane jest wyraźnie przeciwko elementom kapitalistyczno-spekulacyjnym. Elementy te będą niewątpliwie próbowały stąpić do ostrze. Rady narodowe muszą czuwać aby im się to nie udało!

Zgodnie z zasadami reformy, zobowiązania chłopów małorolnych i średniorolnych oraz robotników rolnych, jeżeli wierzyicielem jest bogacz, ulegają przeliczeniu w stosunku 100 zł. dawne równe 1 złotemu w nowym pieniądzu.

Czujność gminnych rad narodowych i ich komisji rolnych musi spraliżować oszukańcze próby bogaczy.

Reforma przyniesie w skutkach wzrost zaufania do nowej waluty, której wartość jest określona w złocie. Nowa waluta będzie wyżej i bardziej ceniona i poszukiwana niż dotychczasowa. Stwarza to warunki dla wzmocnienia prowadzonej przez gminne rady narodowe i trójki gromadzkie akcji planowego skupu zboża.

W miastach w wyniku wzrostu masy towarowej oraz wydatnego zmniejszenia kwot pieniężnych w gotówce znajdujących się w rękach elementów kapitalistyczno-spekulacyjnych, które dotychczas wykupywały towary — klasa robotnicza będzie miała ułatwioną drogę do zaopatrywania się we wszelkie artykuły po ustalonych niepodwyższonych cenach. Wszelkie próby spekulantów odbicia sobie strat poniesionych w związku z wymianą pieniędzy muszą być w porę udaremnione przez uaktywnienie kontroli społecznej rad.

Udział rad narodowych w akcji związanej ze zmianą systemu pieniężnego umocni więc rad z masami pracującymi i przyczyni się do sprawniejszego przeprowadzenia wielkiej reformy, której korzyści odczuje cała ludność pracująca naszego kraju.

T. HATTOWSKI

Plan skupu zboża musi być wykonany

Dotychczasowy przebieg planowego skupu zboża wykazał, że nie wszystkie rady narodowe należycie doceniły wagę tego zagadnienia. Obok rad, które właściwie przeprowadziły akcję i doprowadziły do pełnej realizacji planu, istnieją rady, na terenie których plan nie został jeszcze wykonany.

Skup w poszczególnych okręgach nie przebiegał jednakowo. Przekroczyły plan obszary o przewadze mało i średniorolnych chłopów, natomiast obszary o większej ilości bogaczy wiejskich nie wykonały planu. Widać to wyraźnie w poszczególnych powiatach, gminach i gromadach. Np. w woj. krakowskim powiaty o większości małorolnych plan znacznie przekroczyły, powiaty zaś najbogatsze, planu nie wykonały.

Świadczy to o tym, że poszczególne rady narodowe i ich organy nie należycie podeszły do akcji.

Rady powinny ocenić dotychczasową swą pracę na tym odcinku.

Świadomość błędów i niedociągnięć musi zmobilizować rady, uaktywnić je, spowodować by w dalszej pracy błędy nie były powtarzane.

Planowa akcja skupu zboża jest walką o zboże dla klasy robotniczej, bitwą o realizację Planu 6-letniego, łamaniem oporu bogacza wiejskiego.

*

Co należy uczynić, aby plan skupu był zrealizowany? Rady powinny doprowadzić do tego, aby uzyskać największą ilość zboża z zobowiązań dobrowolnych.

Ale po wyczerpaniu wszelkich środków, zmierzających do podjęcia dobrowolnych zobowiązań w stosunku do tych, którzy zobowiązań nie podjęli, lub podjęli je w zbyt niskich wysokościach należy podjąć następujące kroki: prezydium gminnych rad narodowych same ustala im zobowiązania, wyznaczając taką ilość zboża, aby plan skupu danej gromady był pokryty.

Prezydium gminnych rad narodowych nie mogą jednak do tego podchodzić mechanicznie. Wyznaczona przez prezydium ilość zboża winna być słuszna, sprawiedliwa, uzależniona od możliwości chłopów, od wielkości gospodarstwa, urodzaju, stanu rodziny itp. O wysokości takiego zobowiązania nie można decydować w oderwaniu od gromady, od trójki gromadzkiej. Zobowiązanie takie powinno opierać się o przyjęty przez gromadę plan skupu, musi co najmniej uwzględniać opinię trójki gromadzkiej.

Tego rodzaju postępowanie winno być stosowane w sposób przemyślany, przy czym ilość zobowiązań ustalonych przez prezydium gminnych rad narodowych może tylko obejmować mniejszą ilość chłopów w gromadzie, a więc większa część zobowiązań gromady powinna być przyjęta dobrowolnie.

A co robić jeżeli bogacze wiejscy nie tylko nie dostarczają zboża, lecz jeszcze sabotują plan skupu, utrudniają pracę, przeciwstawiają się akcji?

Tego rodzaju wypadki zdarzają się jeszcze w niejednej gromadzie. Np. w gromadzie Nowa-Wieś w pow. grudziądzkim podczas akcji skupu został pobity członek trójki małorolny Hieronim Grzegorzewski, za to, że na zebraniu śmiało wskazywał kto jakie nadwyżki posiada. W gromadzie Łubianka w pow. toruńskim bogacze sterroryzowali trójkę gromadzką w ten sposób, że nie mogli ona wykonywać swych obowiązków, a w gromadzie Czarne Błota bogacz, Franciszek Czuba, przywitał trójkę wyzwiskami i zboża nie zadeklarował.

Gminne rady narodowe powinny energicznie przeciwdziałać tego rodzaju wystąpieniom bogaczy wiejskich.

Równoległe ze zwalczaniem przejawów wroziej działalności, trzeba przeprowadzać szeroką akcję wyjaśniającą, popularyzującą skup, tłumaczącą chłopom dlaczego ją się prowadzi, jaką rolę odgrywa w realizacji Planu 6-letniego.

Sprawy te należy postawić na sesji gminnej rady narodowej. Sesja ta winna być sesją publiczną, dostępną dla ogółu ludności pracującej gminy, należy iść z tą sesją na gromadę, najlepiej na tę gromadę, gdzie akcja napotyka na największe trudności.

Gminna rada narodowa z udziałem szerokiego aktywu społecznego omówi te sprawy, uświadomi mało i średniorolnych chłopów, skłoni wieś do dobrowolnego wykonania planu skupu zboża. Na sesji winno być wykazane, jak spekulanci, bogacze wiejscy ukrywając zboże przeciwstawiają się wykonaniu Planu 6-letniego, a plan ten przecież jest planem uprzemysłowienia Polski, rozwoju jej kultury, dobrobytu mas pracujących miast i wsi. To właśnie jest powodem, że Państwo Ludowe przykłada wszelkie starania, by sprawnie był przeprowadzony plan skupu.

Również o tym należy mówić na zebraniach gromadzkich. Zebrania te winny odbywać się z udziałem delegatów gminnej rady narodowej.

*

Akcja planowego skupu zboża nie może być poznaczona tylko gminnej radzie narodowej. Przebieg jej winien być nadzorowany przez powiatową radę narodową, która jest obowiązana czuwać nad prawidłowym jej wykonaniem. Bardzo ważną jest tu rola prezydium powiatowej rady narodowej.

Planowy skup zboża winien stać się mobilizacją szerokich mas chłopskich do wykonania Planu 6-letniego. Należy temu nadać bardziej uroczysty charakter, zorganizować zbiorowe dostawy, od razu całą gromadą, ze sztandarami, z transparentami, z hasłami podkreślającymi zrozumienie ważności akcji, przekroczenie planu itp.

Plan skupu to akcja masowa. Masy pracujące muszą w niej brać udział i muszą o niej wiedzieć. Wówczas tylko może być ta sprawa należycie przeprowadzona.

H. GARBOWSKI

Dyrektor Departamentu Szkolnictwa
Ogólnokształcącego w Min. Oświaty

Rady narodowe a komitety rodzicielskie

Zgodnie z okólnikiem Kancelarii Rady Państwa będą przeprowadzone w czasie od 1 listopada do 15 grudnia br. wybory do komitetów rodzicielskich we wszystkich szkołach.

Decyzja ta ma duże znaczenie dla dalszego rozwoju naszego szkolnictwa, tym więcej, iż równocześnie komitety rodzicielskie zostały bardziej związane z radami narodowymi, z ich komisjami oświaty i kultury.

Tym samym została rozwiązana dotychczasowa trudność i rozstrzygnięta zasadnicza kwestia, sprowadzająca się do pytania: gdzie umieścić komitety rodzicielskie i kto winien kierować ich działalnością.

Komitety rodzicielskie od samego początku, miały wyraźny charakter społeczno-polityczny.

W pierwszych latach po wyzwoleniu nie małe wpływy w komitetach rodzicielskich miały reakcyjne elementy, które w sposób zdecydowany przeciwstawiały się procesom demokratyzacji szkoły.

Kres tym próbom położyło dopiero wprowadzenie w lutym 1949 r. nowego regulaminu i wybory do komitetów rodzicielskich, które w sposób zasadniczy zmieniły ich skład społeczny.

Nowe komitety rodzicielskie zostały powołane do współdziałania ze szkołą i niesienia jej pomocy w wychowaniu młodego pokolenia „na obywateli wiernie oddanych demokracji ludowej i przygotowanych do wypełnienia zadań, jakie stoją przed narodem i państwem”. Do szczególnie ważnych zadań komitetów rodzicielskich, w myśl regulaminu należy:

- 1) dążyć do udostępnienia szkoły podstawowej i dalszego kształcenia w szkołach średnich dzieciom robotników, małorolnych i średniorolnych chłopów,
- 2) czuwać nad demokratycznym kierunkiem wychowania dzieci i młodzieży szkolnej,
- 3) zwalczać wpływy elementów reakcyjnych na dzieci i młodzież,
- 4) propagować wśród rodziców i społeczeństwa zasady postępowego wychowania dzieci i młodzieży w szkole i domu,
- 5) nieść pomoc materialną szkole.

Aby zdać sobie w całej pełni sprawę z doniosłości tych zadań i roli komitetów rodzicielskich w ich realizowaniu, przypomnieć należy, że szkoła zaczęła wówczas dopiero wstępować na drogę poważniejszych przeobrażeń ideologicznych i włączać się stopniowo w nurt przemian politycznych i społecznych w Polsce.

Zadaniem głównym komitetów rodzicielskich było skupić koło szkoły aktyw społeczny rekrutujący się spośród rodziców — działaczy społecznych, partyjnych i bezpartyjnych, robotników, chłopów pracujących i postępowej inteligencji i pomóc w wytworzeniu właściwej atmosfery ideologicznej w szkole, wesprzeć w niej postępowych nauczycieli i eliminować z niej reakcyjne, wrogie elementy i sparaliżować ich próby oddziaływania na młodzież.

Trzeba jednak stwierdzić, że do czasu reorganizacji władz terenowych mimo wielu prób nie udało się w spo-

sób zasadniczy rozwiązać sprawy kierowania działalnością komitetów rodzicielskich. Dopiero powołanie jednolitych organów władzy ludowej, ogniskującej i kierującej całym życiem społecznym i gospodarczym, stworzyło warunki dla związania ich z radami narodowymi.

W ten sposób uzyskujemy nowe możliwości koncentracji uwagi na sprawach szkoły i mobilizacji środków, które zapewniłyby pełne włączenie szkoły w budowę socjalizmu.

Ważność decyzji polega więc na tym, że Prezydium Pow. i Woj. R.N. realizują wytyczne polityki oświatowej i administrują szkolnictwem przez Wydz. Oświaty, a jednocześnie poprzez komisje oświaty kierują komitetami rodzicielskimi, mobilizując siły społeczne i sprawują kontrolę, jednocząc w ten sposób i skupiając wszystkie elementy do wykonania zadań.

Wybory do komitetów rodzicielskich są akcją masową. Obejmuje ona miliony rodziców a ok. 300 tys. osób zostanie wybranych do komitetów rodzicielskich.

Dlatego też akcja ta musi być dobrze przygotowana pod względem politycznym i organizacyjnym zarówno po linii rad narodowych, jak też Wydz. Oświaty i całego nauczycielstwa.

W szczególności wszyscy pracownicy Wydziałów Oświaty i całe postępowe nauczycielstwo winni docenić, jak wielkie możliwości dają wybory do spopularyzowania zadań oświatowych i mobilizacji szerokich rzesz rodziców pracujących do pomocy w szkole i nauczycielstwu w walce o wyniki w nauce i wychowanie socjalistyczne.

Wybory są naturalną okazją do podsumowania wyników półrocznej pracy kom. rodz., uświadomienia sobie braków i wytyczenia zadań na przyszłość.

Komisje oświaty i kultury rad narodowych winny w najściślejszej współpracy z Wydz. Oświaty, kier. i dyr. szkół, całym postępowym nauczycielstwem i aktywnością komitetów rodzicielskich dokonać krytycznego przeglądu dotychczasowej działalności komitetów rodzicielskich, podsumować osiągnięcia, wykryć braki i błędy i wykorzystać wybory dla popularyzowania i przenoszenia najlepszych doświadczeń.

Przygotowując akcję wyborczą winniśmy pamiętać, że ma ona na celu wzmocnienie polityczne szkoły i stworzenie lepszych warunków dla realizacji przez nią zadań ideologiczno-wychowawczych.

Osiągniemy ten cel, jeśli przygotujemy w sposób należyty zebrania wyborcze, to znaczy:

- 1) część sprawozdawczą zebrania rodzicielskich,
- 2) referat o zadaniach komitetów rodzicielskich na odcinku wychowawczym,
- 3) zapewnimy aktywny i mobilizujący udział rodziców w dyskusji,
- 4) zapewnimy właściwy wybór członków kom. rodz.

W części pierwszej każdy kom. rodz. winien zdać sprawę, czy realizował i w jakim zakresie główne zadania wynikające z regulaminu. t. zn.

- 1) czy czuwał nad socjalistycznym, postępowym kierunkiem wychowania i pomagał szkole w walce o dyscyplinę pracy i wyniki w nauce,
- 2) czy strzegł interesów dzieci rodziców pracujących i pomagał organizować nad nimi opiekę,
- 3) czy dbał o to, by każde dziecko uczęszczało do szkoły i o ile regulamin przyczynił się do udostępnienia dzieciom robotników i małorolnych i średniorolnych chłopów dalszego kształcenia w szkołach średnich,
- 4) czy pomagał szkole w zwalczaniu wpływów reakcyjnych elementów na dzieci i młodzież.

Komitety rodzicielskie mogą poszczycić się poważnymi osiągnięciami w pracy, w szczególności w miastach i w zakresie pomocy materialnej, wykazując duże zrozumienie potrzeb szkoły.

Przyczyniły się one w dużym stopniu do sprawnego i terminowego zakończenia przygotowań do bieżącego roku szkolnego.

W ostatnich miesiącach ub. roku wiele komitetów wykazało cenną inicjatywę w dziedzinie wychowania i walki o wyniki w nauce. Wymienić tu należy pomoc komitetów w walce o frekwencję, odwiedzanie rodziców, organizowanie pomocy w nauce dla uczniów słabszych, udział w naradach produkcyjnych, organizowanie uroczystości szkolnych, pomoc w prowadzeniu świetlic itp.

Nie są to jednak powszechne przejawy działalności, gdyż znaczna większość komitetów ograniczała się do pomocy materialnej.

Słabą stroną działalności komitetów był mały liczebnie ich aktyw. Wiele komitetów, w szczególności na wsi, nie wykazywało prawie żadnej działalności.

W części drugiej zebrań rodzicielskich należy, w oparciu o broszurę wydaną przez Ministerstwo Oświaty, materiały zawarte w piśmie „Szkoła i Dom“ i inne omówić zadania stojące przed szkołą i kom. rodz. w bież. roku szkolnym.

Szkolnictwo Polski Ludowej może dzięki wielkiej trosce Rządu o jego rozwój poszczycić się poważnymi osiągnięciami.

Szeroko rozbudowany system przedszkoli służy dziś rodzicom pracującym i zapewnia ich dzieciom warunki wszechstronnego rozwoju. Liczba uczniów w klasach siódmych szkół podstawowych jest dziś prawie dwukrotnie większa, niż przed wojną. W klasach VIII szkół średnich, które przed wojną były niedostępne dla dzieci robotników i biednych chłopów, uczy się w tym roku 70% dzieci robotniczo-chłopskich, w tym 40% dzieci robotników.

Rozbudowuje się wspaniale baza kadrowa naszego życia gospodarczego — szkoły zawodowe.

Ale gigantyczny Plan 6-letni stawia przed szkolnictwem nowe wielkie zadania rozbudowy przedszkoli, szkół podstawowych na wsi, które dadzą warunki ukończenia pełnej szkoły dla każdego dziecka chłopskiego i zlikwidują pokapitalistyczne zacofanie kulturalne wsi, rozbudowy szkół zawodowych.

Plan 6-letni to jednocześnie walka o najwyższą jakość produkcji, walka o nowe normy i coraz to lepsze metody pracy.

Jak wielką treść dla życia szkoły zawierają słowa Prezydenta B. Bieruta: „Plan 6-letni to program nie tylko gospodarczy, lecz równocześnie ideologiczny, polityczny, społeczno-ustrojowy“ i słowa: „Trzeba więc, aby każdy — od dziecka szkolnego poczynając — znał plan

i program budownictwa socjalizmu, aby każdy człowiek pracujący stał się oddany sprawie budowy socjalizmu, bojownikiem i ofiarnym realizatorem Planu 6-letniego“.

Ze słów tych wynikają również zadania dla komitetów rodzicielskich. Najważniejsze z nich to.

- 1) pomagać szkole w wytwarzaniu atmosfery entuzjazmu i wyteżonej pracy dla realizacji Planu 6-letniego i dumy z wielkiego budownictwa,
- 2) współdziałać w wychowaniu młodego pokolenia w zasadach socjalistycznej moralności, dyscypliny, wytrwałości i zdolności do poświęcenia wszystkich sił dla sprawy budowy sprawiedliwego i szczęśliwego ustroju; w miłości do Związku Radzieckiego i wszystkich narodów budujących socjalizm i walczących o wyzwolenie społeczne i narodowe; w nienawiści do wszystkiego, co jest wrogiem postępu i pokoju,
- 3) pomagać szkole w walce o wyniki przez współdziałanie ze szkołą w organizowaniu pracowni, w wykonywaniu prostych pomocy naukowych, zakładaniu działek szkolnych, rozwijaniu wszystkich form życia szkoły, przede wszystkim w zakresie powiązania szkoły z konkretną pracą i walką o realizację planów środowiska.
- Szczególniej trosce komitetów rodzicielskich zaleca się jak najściślejszą współpracę ze szkołą i org. ZMP i ZHP sprawę regulaminu uczniowskiego, który winien stać się ważnym instrumentem wychowania socjalistycznego i podniesienia wyników w nauce.
- 4) Współpracować ze szkołą w dziedzinie realizacji powszechności nauczania, walczyć z odsiewem, drugorocznością i przyczyniać się do podniesienia produkcji szkolnej,
- 5) otaczać opieką ZMP i ZHP i wzmacniać ich rolę w szkole, dbać o rozwój form pracy pozalekcyjnej i pozaszkolnej młodzieży (olimpiada, kółka naukowe, świetlice, sport i inne),
- 6) rozszerzyć formę oddziaływania ideologicznego i pedagogicznego kom. rodz. na ogół rodziców, w szczególności przez odczyty i pogadanki, omawianie dzieł pedagogicznych i artykułów z prasy („Szkoła i Dom“ i inne), przez dyskusję na temat zagadnień szkolnych i wychowawczych.

Zadania te nowo wybrane komitety rodz. spełnią tylko wówczas, o ile potrafią zwiększyć aktyw postępowych rodziców. Dlatego też wybory stanowią bardzo ważną część zebrania. Z obecnych kom. rodz. trzeba wyeliminować ludzi obcych klasowo, a więc element kulacki na wsi, drobno-mieszczański i inny oraz członków mało aktywnych, nie wykazujących zainteresowania pracą szkoły i zrozumienia dla najbardziej istotnych jej zadań.

Akcja wyborcza nie będzie oczywiście jedyną platformą współpracy komitetów rodzicielskich z komisjami oświaty i kultury. Komitety rodzicielskie uzyskują w tych komisjach stałego opiekuna i rzecznika swoich spraw, co pozwoli im lepiej spełnić zadania, jakie stoją przed szkołą w Planie 6-letnim. Z drugiej strony również komisje oświaty i kultury rad narodowych przez powiązanie się z komitetami rodzicielskimi zdobywają konkretne pole działania, mają okazję uaktywnienia się w określonej pracy na odcinku żywej działalności szkolnej i w ten sposób mogą odegrać wielką rolę w przyspieszeniu procesów pełnego związania szkoły z wielkimi zadaniami budowy socjalizmu.

Mgr K. ŻELAWSKI

Prace budżetowe bieżącego okresu przed zakończeniem 1950 r.

Na przestrzeni ostatnich kilku miesięcy, aż do pierwszych dni października br. prezydium rad narodowych były zaabsorbowane kolejno na wszystkich szczeblach pracami związanymi z układaniem projektów budżetów terenowych na rok 1951. Kiedy wreszcie projekty zbiorczych budżetów wojewódzkich znalazły się w Ministerstwie Finansów oraz w odpowiednich resortach wraz z załącznikami, wymaganymi notą budżetową na rok 1951, prezydium rad narodowych mogą obecnie więcej uwagi poświęcić wykonywaniu budżetu 1950 r. i pracom przygotowawczym do sporządzenia zamknięcia rachunkowego na 1950 r.

Stosownie do § 4 uchwały Rady Ministrów z dnia 17 kwietnia 1950 r. Instrukcja Nr 5 w sprawie finansów i budżetów terenowych (Monitor Polski Nr A-57, poz. 657) budżety byłych związków samorządu terytorialnego, jako budżety terenowe, są wykonywane przez prezydium rad narodowych w trybie dotychczasowym.

Jedną z cech właściwych dla dotychczasowego trybu wykonywania budżetów terenowych jest możliwość opracowywania i uchwalania w ciągu okresu budżetowego jednego lub więcej budżetów dodatkowych. Sporządzenie budżetu dodatkowego następuje głównie wtedy, gdy przewidziane w budżecie zasadniczym kredyty okazują się niewystarczające, a nie mogą być pokryte z kredytów na wydatki nieprzewidziane, bądź też zwiększone w drodze virement, a równocześnie wpływy z dochodów pozwalają na powiększenie globalnej sumy budżetu. Dlatego też, jeżeli występują te momenty, należy niezwłocznie przystąpić do opracowania i uchwalenia budżetu dodatkowego na rok 1950.

Preliminarze budżetów dodatkowych winny opracować pod kontrolą wydziałów finansowych wydziały wzgl. referaty fachowe z wyjątkiem gmin i miast nie stanowiących powiatów, w których prace te należą do obowiązków referatów finansowych.

Po stronie dochodów budżety dodatkowe winny być oparte w zasadzie na zwiększonych wpływach, głównie z danin komunalnych (terenowych). Okazuje się bowiem, że wpływy z danin osiągnięte za I półrocze 1950 r. dowodzą iż w licznych przypadkach dochody z tego właśnie źródła zostały oszacowane w budżetach zasadniczych wyjątkowo nisko. Za podwyższeniem wpływów z danin przemawiają także poważne zaległości wykazane w zamknięciach rachunkowych na dzień 31 grudnia 1949 r. Do upłynnienia zaległości, maksymalnego wzmożenia wpływów z danin z wymiaru roku bieżącego przyczyni się w miastach niewątpliwie uchwała Rady Ministrów z dnia 1 kwietnia 1950 r. w sprawie przyznawania nagród pieniężnych pracownikom związków samorządu terytorialnego zatrudnionym przy wymiarze, poborze i egzekucji niektórych danin komunalnych (Monitor Polski A-56, poz. 644). Odpowiednie kredyty na nagrody pieniężne z tego tytułu należy przewidzieć w budżecie dodatkowym na rok 1950.

Nadwyżki budżetowe z 1949 r., powstałe przy zamknięciu rachunków, należy w pierwszej kolejności przeznaczyć na pokrycie niedoborów z roku 1948 i lat poprzednich, dotychczas z jakichkolwiek powodów nie-

zlikwidowanych, tam zaś gdzie końcowe wyniki za rok 1949 wyrażają się niedoborem, należy w dodatkowych budżetach przewidzieć odpowiednie kredyty na likwidację niedoborów.

Gdzie brak niedoborów z lat ubiegłych na to pozwala, nadwyżki budżetowe z roku 1949 muszą być przeznaczone na podwyższenie dochodów własnych na cele inwestycyjne stosownie do okólnika Kancelarii Rady Państwa z dnia 13 lutego 1950 r. w sprawie urealnienia samorządowych planów finansowania inwestycji na rok 1950 („Rada Narodowa“ Nr 4).

W budżetach dodatkowych należałoby przewidzieć kredyty na 5%-ową podwyżkę wynagrodzeń b. pracowników samorządowych, wprowadzoną uchwałą Rady Ministrów z dnia 31 grudnia 1949 r. Przy ustalaniu wysokości dodatkowego kredytu należy kierować się wytycznymi pisma okólnego Ministerstwa Administracji Publicznej z dnia 24 stycznia 1950 r. (Dz. Urz. M.A.P. Nr 4, poz. 31) z tym jednak, że kredyty uzupełniające należy przewidywać wtedy, gdy podwyżki nie da się pokryć z oszczędności osiągniętych w kredytach na wydatki osobowe, np. wskutek nie obsadzenia wszystkich etatów itp. W konsekwencji podwyższenia kredytów na wynagrodzenia ulegają odpowiedniemu wzrostowi kredyty na ubezpieczenia społeczne.

Ponieważ na budżetach powiatowych spoczywa obowiązek udzielania zapomóg gminom wiejskim oraz miastom nie stanowiącym powiatów, których dochody pomimo wykorzystania wszystkich źródeł nie wystarczają na pokrycie wydatków bieżących, przeto w przypadkach zaistnienia niedoborów winna być udzielana pomoc ze strony powiatów.

Jeżeli kredyty na pokrywanie opłat szpitalnych są niewystarczające w budżetach gminnych, miejskich i powiatowych, należy je uzupełnić, kierując się zasadami, iż w budżecie roku 1950 winny znaleźć pokrycie opłaty szpitalne pochodzące zarówno z roku bieżącego, jak i z lat ubiegłych. Z lat ubiegłych należy wziąć pod uwagę te opłaty szpitalne, gdy z jakichkolwiek przyczyn nie zostały uregulowane do dnia 31 grudnia 1949 r. lub z kredytów roku bieżącego też nie zostały objęte listą wierzycieli na dzień 31 grudnia 1949 r.

Samo powiększenie kredytów w budżecie dodatkowym na opłaty szpitalne nie rozwiązuje jeszcze sprawy, bo należności z tytułu opłat winny być przekazywane właściwym szpitalom bez powstawania zaległości.

Preliminowane na wyrost w budżecie zasadniczym kredyty po stronie wydatków winny ulec redukcji do wysokości realnej. Miarą realności kredytu powinno być w zasadzie wykonanie budżetu za minione trzy kwartały.

Figurujące od szeregu lat na rachunkach pozabudżetowych różne sumy podlegają zlikwidowaniu w drodze budżetu dodatkowego. Przykładem mogą być między innymi: zaksięgowane na rachunku dłużników i wierzycieli sumy wydatkowane na akcję oszczerczania, zaliczki budżetowe co do których nie nastąpiło rozliczenie, pomimo, że roboty zostały wykonane, a jedynie nie zostały złożone rachunki, dalej zaliczki na pobory, nie-

wygezekowane we właściwym czasie, w odniesieniu do których nastąpiło przedawnienie. Pozostałe sumy na rachunku zaliczek na pobory, obciążające konta zatrudnionych bądź zwolnionych już pracowników winny ulec spłacie do końca 1950 r.

Z innych rachunków pozabudżetowych należy zlikwidować w budżecie dodatkowym wszelkiego rodzaju fundusze jak: obrotowy, na budowę szkół, na budowę szpitali itp. Fundusze na budowę szkół, tworzone na szczeblu powiatu przy udziale finansowym gmin, należy potraktować jako dochody budżetu dodatkowego, a po stronie wydatków przewidzieć kredyty na dotacje dla tych gmin wiejskich, które dokonując wydatków na budowę, względnie odbudowę szkół, potrzebują pomocy finansowej. W braku takich przypadków sumy wpłacone należałoby zwrócić zainteresowanym gminom.

Przypomnieć również należy, że preliminarze dodatkowych budżetów terenowych po zaopiniowaniu przez

komisje finansowo-budżetowe podlegają uchwaleniu przez właściwe rady narodowe, a następnie zatwierdzeniu w trybie dotychczasowym przez prezydium rad narodowych hierarchicznie wyższego stopnia. Wskazówki w sprawie uchwalenia budżetów dodatkowych zawiera pismo okólne Kancelarii Rady Państwa i Zespołu II Prezydium Rady Ministrów z 10.X.1950 r. Nr 0/2/1671/50, ogłoszone w N-rze 20 „Rady Narodowej“ z rb.; w piśmie tym ustalony został dzień 15. XI. 1950 r. jako ostateczny termin do przedłożenia projektów budżetów dodatkowych do zatwierdzenia.

Tych kilka uwag nie wyczerpuje całokształtu spraw, które winny być załatwione przy opracowywaniu preliminarzy budżetów dodatkowych na rok 1950. Uwagi te mogą jednak umożliwić uporządkowanie terenowej gospodarki budżetowej roku bieżącego, która począwszy od dnia 1 stycznia 1951 r. będzie opierać się na zupełnie innych zasadach

J. PIETRUSIŃSKI

sekretarz Prezydium Woj. R. N.
w Szczecinie

Jak wygląda powiązanie prezydiów GRN z pracami komisji w woj. szczecińskim

Pomocą w pracy gminnej rady narodowej winny być komisje rady. Komisje rady przez społeczny nadzór i kontrolę, przez odpowiednie powiązanie swoich prac z pracami prezydium nie tylko dostarczą odpowiedniego materiału pomocniczego, ale członkowie komisji osobiście pomogą i przypilnują realizacji zamierzeń prezydium.

Czy prezydium jest w stanie (prezydium trzy lub pięćosobowe w dużej gminie) w pełni przypilnować słusznego rozdziału kredytów, nawozów sztucznych, dobrze zaplanować i dopilnować wykonania pomocy sąsiedzkiej, szarwarku, budżetu, słusznej realizacji skupu zboża, podatku gruntowego i FOR-u, planowanego siewu i kontraktacji roślin i trzody, skutecznie walczyć w zarodku demaskować bogaczy i spekulantów uprawiających wrogą propagandę, sabotaż i dywersję — czy jest w stanie zapewnić pełną opiekę i pomoc mało i średniorolnym chłopom, dać pomoc i opiekę PGR-om i załatwić wiele innych spraw bez współudziału komisji rad? Prezydium samo tego nie uczyni.

Komisje rady, odpowiednio ustawione i powiązane w swej pracy z prezydium, pomogą — na przykład w akcji siewnej — usprawnić pracę ośrodka maszynowego, gminnej spółdzielni, wskażą kto powinien otrzymać pomoc sąsiedzka, a kto jej powinien dostarczyć — w akcji skupu zboża pomogą trójkom gromadzkim dokładnie określić, który rolnik ile winien odsprzedać zboża, pomogą przez danie osobistego przykładu i uświadomienie sąsiadów przez mobilizację mieszkańców gminy do terminowej zapłaty podatku gruntowego i FOR, wskażą bogaczy i spekulantów uchylających się od wykonania obowiązków względem Państwa i gminy. Członkowie komisji mieszkając po gromadach czasem odległych o 15 — 20 i więcej kilometrów od gminy, na swej gromadzie przez uświadomienie wszystkich jej mieszkańców i danie dobrego osobistego przykładu, pomogą w realizacji zamierzeń

prezydium rady. Jednocześnie informować będą prezydium o życzeniach i wnioskach mieszkańców poszczególnych gromad.

Przebieg posiedzeń prezydiów gminnych rad wskazuje jednak, że praca komisji i ich pomoc przy realizowaniu zadań jest niedoceniana przez członków prezydium. Wskazuje na to nierozpatrywanie wniosków komisji na prezydium, brak udziału członków prezydium w posiedzeniach komisji, brak posiedzeń prezydium z członkami komisji, zbyt mała troska prezydium o uaktywnienie komisji.

Oto kilka przykładów z terenu woj. szczecińskiego.

Prezydium GRN Jasienica, pow. Szczecin, nie rozpatrzyło wniosków Komisji Rolnej, nie rozpatrzyło wniosków Komisji Zdrowia z przeprowadzonych 11 kontroli sanitarnych w sklepach Samopomocy Chłopskiej i Ośrodkach Zdrowia.

Prezydium GRN Police, pow. Szczecin, zupełnie nie interesuje się pracami komisji, co w konsekwencji doprowadziło do znikomej ich działalności.

Prezydium GRN w Tanowie, pow. Szczecin, nie rozpatrzyło wniosków i protokołów Komisji Rolnej, które stwierdzały, że w majątku PGR Żółtewo administracja dopuściła do zrośnięcia zboża na polu, nie zabezpieczyła dachów nad stodołami oraz dopuściła do zaniedbań w wykonaniu podorywek.

MRN—Goleniów wysłuchuje sprawozdań na sesji bez opinii i wniosków komisji.

Zupełnie inaczej pracuje Prezydium GRN Smerdnica, pow. Gryfino. Na posiedzenia Prezydium zaprasza się przewodniczących komisji lub całą komisję. Tak ważne sprawy jak skup zboża, realizacja podatku gruntowego i FOR-u, akcję żniwną, siewną omawia się na posiedzeniu Prezydium wraz z Komisją Rolną i gminnym aktywnym gospodarczym, zebrania na gromadach obsługuje przewodniczący komisji, wnioski komisji rozpatrywane są na posiedzeniach Prezydium.

Rezultatem tej współpracy jest zgodny z planem przebieg akcji siewnej, 100 proc. realizacji podatku gruntowego i FOR, budżet dobrze wykonany, wysoka frekwencja na sesjach Rady (na 21 radnych obecnych stale 19 — 20 radnych).

Ta ścisła współpraca prezydium z komisjami, z radnymi, z organizacjami masowymi w rezultacie odciąża z pracy członków prezydium, daje widoczne gospodarcze wyniki i uczy wszystkich radnych brać odpowiedzialność za to, co się w gminie dzieje.

Prezydium wielu GRN, a także PRN powinny zmienić swój dotychczasowy styl pracy w stosunku do komisji. Powinny one rozumieć i doceniać potrzebę kontroli społecznej ze strony komisji nad swoją działalnością oraz widzieć w członkach komisji rad ludzi, którzy pomogą w realizacji konkretnych spraw i zadań.

Prezydium rad przyczynią się poważnie do pełnej aktywizacji komisji, jeżeli będą pamiętać:

- 1) aby protokoły i wnioski komisji były rozpatrywane na prezydium, zaś po ich zaakceptowaniu by prezydium dopilnowało realizacji,
- 2) aby na posiedzenia prezydium celem zasięgnięcia

opinii w ważniejszych sprawach zapraszać przedstawicieli komisji,

- 3) aby do sprawozdań, składanych na sesji rady przez prezydium, ustosunkowała się komisja poprzednio przeprowadzonej kontroli i by zgłosiła odpowiednie wnioski,
- 4) aby w posiedzeniach komisji jak najczęściej uczestniczył któryś z członków prezydium, zwłaszcza sekretarz,
- 5) aby wciągnąć komisje do przeprowadzenia wszystkich akcji wymagających mobilizacji szerokich mas ludzi pracy,
- 6) aby poprzez udzielanie wyjaśnień, wskazówek, zaznajamianie z wytycznymi Partii i Rządu pomagać radnym w zdobywaniu potrzebnych im wiadomości,
- 7) aby prowadzić systematyczne doszkalanie radnych przez zapoznawanie ich z ustawami oraz wspólne dyskutowanie artykułów z dwutygodnika „Rada Narodowa“.

Niewątpliwie pomoc udzielana komisjom jest sprawdzianem dobrej pracy prezydium rady.

B. GERAGA

Przewodniczący Prezydium
Woj. R. N. w Rzeszowie

Praca rad narodowych w woj. rzeszowskim

Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w celu powiązania się w swej działalności jak i wszystkich terenowych rad narodowych z masami pracującymi przeprowadza stałą analizę metod i stylu pracy, podsumowując dotychczasowe osiągnięcia i braki, uogólniając pozytywne doświadczenia zarówno swoje jak i prezydiów rad narodowych niższego stopnia, by stały się one udziałem wszystkich rad na terenie województwa.

Prezydium Woj. R.N. opiera swą działalność na następujących założeniach:

- 1) planie pracy i kontroli wykonania,
- 2) powiązaniu się jak najściślej z Radą Narodową i jej komisjami,
- 3) w oparciu się w codziennej pracy o szeroki aktywny społeczny dla mocnego powiązania się z masami pracującymi.

Prezydium Woj. R.N. wysłuchało sprawozdań z działalności Prezydium Pow. R.N. Jarosław i Gminnej Rady Narodowej Wiązownicy oraz sprawozdań z działalności Prezydium Pow. R.N. Nisko i M.R.N. Stalowa Wola.

Uchwała Prezydium Woj. R.N. dnia 28 lipca br. na podstawie oceny działalności Pow. R.N. Jarosław dała wytyczne dla pracy prezydiów rad narodowych wszystkich stopni, a przesłana wszystkim prezydiom rad narodowych umożliwiła wyciągnięcie właściwych wniosków.

Uchwała ta została opublikowana w prasie lokalnej: „Nowiny Rzeszowskie“.

Działalność prezydiów rad narodowych wszystkich stopni oparto na kwartalnym planie pracy, jako podstawie działalności i kontroli.

Prezydium Gm. R.N. i M.R.N. miast nie będących powiatami wprowadziły plany pracy dość późno, nie-

które od 15 sierpnia br. Dotyczy to również komisji rad narodowych.

Zagadnienia wnoszone na prezydium, w szczególności projekty uchwał, są przygotowywane kolektywnie. W ten sposób aktywizuje się członków rady i komisji.

Referaty oraz projekty uchwał są zasadniczo dostarczane na kilka dni przed posiedzeniem. Skraca to czas obrad, umożliwia bezpośrednie przejście do dyskusji i stawiania wniosków.

Sposób ten na skutek wydanych zarządzeń organizacyjnych, przyjmuje się w terenie. Wiele prezydiów pracuje już tą metodą.

Niektóre prezydium Pow. R.N. jak np. Jarosław, Nisko i inne przeprowadzają wzorcowe posiedzenia prezydiów z przewodniczącymi prezydiów Gm. R.N. i M.R.N. zapoznając ich z należytych prowadzeniem posiedzeń, z kolektywnym przygotowaniem zagadnień wnoszonych pod obrady oraz podejmowaniem w związku z omawianym zagadnieniem uchwał i wniosków.

Dla skontrolowania pracy prezydiów niższego stopnia i udzielenia pomocy w rozwiązywaniu trudności, ustalono w wyniku konferencji z przewodniczącymi Pow. R. N. i M.R.N. stałe terminy posiedzeń prezydiów tak Pow. R.N., M.R.N. jak i Gm. R.N., a dla stałego obsłużenia i pomocy w pracy tych prezydiów, zgłębienia potrzeb i problemów terenu powołano dla każdego prezydium po 2 opiekunów spośród członków Prezydium Woj. R.N. i aktywistów radnych Woj. R.N.

Zadania opiekunów to wiązanie Prezydium Woj. R.N. z terenem, sygnalizowanie o potrzebach terenu, pomoc w rozwiązywaniu zagadnień.

Opiekunowie otrzymali odpowiedni pisemny instruktaż, określający wytyczne w pracy. Przedkładają oni krótkie sprawozdania z wnioskami. Przewodniczący

Prezydium Woj. R.N. odbywa z opiekunami rad konferencje, na których omawiana jest ich działalność w terenie, rozpatrywane są ich wnioski i uwagi oraz ustalane są wytyczne ich dalszej pracy.

Aczkolwiek nie wszyscy opiekunowie wywiązują się ze swoich zadań, większość z nich daje bogaty materiał dla Prezydium Woj. R.N., które stara się usunąć natychmiast wskazane braki i niedociągnięcia w pracy rad narodowych i ich prezydiów.

Wiele z tych braków i niedociągnięć na skutek interwencji opiekuna usuwa się na miejscu.

Analogicznie Pow. R.N. wprowadzają opiekunów dla gmin, a Gm. R.N. zastosują to analogicznie do gromad.

W ten sposób członkowie odnośnych prezydiów utrzymują stały kontakt z terenem, kontrolują działalność prezydiów rad narodowych, komisji wszystkich stopni, aż do gromady włącznie.

Celem umożliwienia pracującym załatwienia swych spraw poza godzinami pracy, oraz wysłuchania przez Prezydium skarg i bolączek obywateli i usunięcia tych niedomagań — wprowadzili prezydium Pow. R.N. i M.R.N. jeden dzień w tygodniu poza godzinami urzędowymi na przyjęcia interesantów przez członków prezydiów i aktywistów rady. To samo wprowadziło u siebie Prezydium Woj. R.N.

Dodatkowe te przyjęcia podane do wiadomości ogółu za pomocą miejscowej prasy, obwieszczeń oraz w sposób praktykowany na danym terenie, znalazły swój właściwy oddźwięk i zainteresowanie.

Dla utrzymania bezpośredniej łączności z masami ludowymi organizowane są w miastach, w gminach spotkania przewodniczących prezydiów ze społeczeństwem z udziałem przedstawicieli partii politycznych, organizacji społecznych, miejscowego społeczeństwa, podczas których to spotkań, przewodniczący prezydiów terenowej rady składa sprawozdania obrazujące działalność prezydiów, życie społeczne, gospodarcze, kulturalne swego terenu. Następnie przewodniczący prezydiów podsumowuje dyskusje, rozpatruje sprawy miejscowych obywateli i w miarę możliwości odrębnie je załatwia.

Dalszą formą nawiązania łączności z masami pracującymi są społeczne narady prezydiów z przedstawicielami ludności pracującej na zakładach pracy, w miastach, majątkach P.G.R., P.O.M., spółdzielniach produkcyjnych i gromadach na wsi.

Zapoczątkowano też w szeregu powiatów organizowanie posiedzeń prezydiów Pow. R.N. na terenie gminy, a posiedzeń prezydiów Gm. R.N. na gromadach oraz sesji plenarnych Pow. R.N. w terenie, a to w miastach, gminach, zakładach pracy, P.G.R.-ach, P.O.M.-ach.

Prezydium Woj. R.N. pracuje także nad przygotowaniem politycznym i zawodowym aparatu administracyjnego do wypełniania zadań w duchu reformy ustrojowej i przestawieniem dotychczasowych form pracy. Odbywa się to przez odprawy z kierownikami wydziałów Prezydium Woj. R.N. (w omawianym okresie było siedem takich odpraw — ostatnia 30 sierpnia przy udziale przewodniczących komisji Woj. R.N.).

Prezydium Woj. R. N. czuwa także nad pracą komisji. Odbyta konferencja z przewodniczącymi komisji Woj. R. N. przez przewodniczącego Prezydium Woj. R. N. podsumowała dotychczasową działalność komisji, wskazała na braki oraz bardziej skoordynowała działalność

komisji z Prezydium i z wydziałami. Przewodniczący komisji referują wnioski komisji na Prezydium Woj. R. N. nie zważają już swej roli wyłącznie do kontroli ale i rozpracowują zagadnienia terenu.

Celem ustawienia aparatu administracyjnego i pracy w jednostkach organizacyjnych prezydiów Pow. R.N. i M.R.N. poprzez wypracowanie nowych form pracy i nawiązania większego kontaktu z gminami wiejskimi, miejskimi oraz częstszego ich instruowania przeprowadzono odprawę z kierownikami wydziałów ogólnych i referatów kadr prezydiów Pow. R.N. i M.R.N. m. wydziałowych.

W wygłoszonych referatach zwrócono specjalną uwagę na zadania i obowiązki wydziałów ogólnych, między innymi na sprawy organizacyjne, usprawnienie agend komórek organizacyjnych prezydiów, na sprawozdawczość, planowość, na analizę nadsyłanych protokołów, uchwał przesyłanych do zatwierdzenia.

W oddzielnym referacie zwrócono uwagę na zadania referatów kadr na tle uchwał IV i V Plenum KC — PZPR.

Konferencja z kierownikami referatów inspekcji prezydiów Pow. R.N. odbyta w dniu 31 sierpnia br. miała na celu w odniesieniu do tej komórki wzmocnić tempo pracy i ustawić odpowiednio aparat kontrolny dla instruowania i kontrolowania działalności prezydiów Gm. R.N.

Do całokształtu zagadnień, którymi żyło Prezydium Woj. R.N. i przeniosło je w teren, należy dodać sprawy organizacyjne związane z normalnym i właściwym funkcjonowaniem komórek organizacyjnych prezydiów. Sprawy te są często kolegialnie omawiane na posiedzeniach Prezydium Woj. R.N.

Dla informowania mas pracujących województwa o działalności rad narodowych istnieje współdziałanie z prasą, która zamieszcza na swoich łamach artykuły o działalności prezydiów, komisji, o sesjach rad łącznie z artykułami problemowymi.

*

Jak wyżej zaznaczono w celu wzmocnienia ścisłej więzi z masami odbywają się spotkania przewodniczących rad ze społeczeństwem.

W dniu 4 września odbyło się takie spotkanie przewodniczącego Prezydium M.R.N. w Przemyślu, a w dniu 5 września br. w Jarosławiu. Ludność pracująca miała wówczas możliwość osobistego przedkładania wniosków, dezyderatów, czy próśb. W Przemyślu przybyło na zebranie 350 osób, a w Jarosławiu 550 osób.

W czasie tych spotkań przewodniczący prezydiów rad narodowych składali sprawozdania, które były podstawą dyskusji. Poruszano żywo ważne zagadnienia terenu związane z Planem 6-letnim, szeroko również była omawiana działalność dawnych rad narodowych i zmiany jakie zaszły po realizacji reformy ustrojowej. Dyskutowano zwrócić uwagę na istniejące jeszcze braki w pracy rad, wykazywali błędy i niedociągnięcia oraz sposoby ich usuwania.

Wypowiedzi robotników i chłopów zabierających licznie głos w dyskusji, były świadectwem troski o podniesienie warunków materialnych i kulturalnych mas pracujących, poprzez usprawnienie i podniesienie poziomu gospodarki w powiecie.

W szczególności zwrócono uwagę na niek! sową politykę mieszkaniową w Przemyślu, gdzie kołtuneria

miejscowa wobec braku czujności klasowej Prezydium M.R.N. zajmuje najlepsze mieszkania w mieście, a robotnicy mieszkają w złych warunkach mieszkaniowych. Domagano się wprowadzenia publicznej gospodarki lokalami. Żądano również uruchomienia nieczynnej fabryki papy. W Jarosławiu zwrócono między innymi uwagę na niedomagania odnośnie warunków higieny i pracy, warunków socjalnych robotników w Zakładach Przemysłu Mięsnego.

Do dalszych spotkań ze społeczeństwem należy zaliczyć sesje rad narodowych w większych zakładach pracy i ośrodkach wiejskich, co poważnie wpływa na zaciśnienie więzi z masami. I tak Powiatowa Rada Narodowa w Łańcucie odbyła sesję w Zakładach Przemysłu Włókienniczego w Rakszewie.

Powiatowa Rada Narodowa w Jarosławiu odbyła sesję w Państwowym Ośrodku Maszynowym w Radymnie, gdzie prócz radnych w zebraniu wzięli udział traktorzyści P.O.M., brygadziści i uczniowie ośrodka maszynowego T.O.R. oraz miejscowa ludność.

Sesja ta podsumowała osiągnięcia w akcji żniwnej oraz wskazała na podstawowe braki, wyrażające się w słabej jeszcze pracy Gm. R. N., niewykorzystaniu dekretu o pomocy sąsiedzkiej, jako oręża walki klasowej przeciwko bogaczom wiejskim.

Prezydium Pow. R. N. w Krośnie wypracowało plan kontaktów Prezydium z ludnością w terenie.

Przed posiedzeniem Prezydium zbiera materiały dotyczące danej gminy czy zarządu zakładu pracy, na porządek dzienny bierze zagadnienia związane z danym terenem i omawia je przy udziale ludności, wysłuchując jej wniosków.

Celem tych posiedzeń:

- a) pozostawać z masami w stałym kontakcie,
- b) wsłuchiwać się w ich potrzeby i usuwać niedomagania i braki w terenie,
- c) pobudzać twórczą inicjatywę mas i w ten sposób wciągać masy do rządzenia Państwem.

Powiązanie z masami odbywa się również poprzez odbywanie sesji plenarnych Pow. R. N. i Gm. R. N. w gromadach i zakładach pracy. Poza plenarnym posiedzeniem krośnieńskiej Pow. R. N. w Jedliczu, odbyła ona sesję w gromadzie Korczynna, gdzie omówiono akcję żniwno-omłotową, zaś na sesji Pow. R. N. jaka odbyła się w Miejscu Piastowym, w porządku obrad poza sprawozdaniem przewodniczącego Pow. R. N. było ujęte sprawozdanie z działalności Gminnej Spółdzielni Samopomocy Chłopskiej.

Bogaty materiał sprawozdawczy stał się przedmiotem bardzo żywej i wnikliwej dyskusji. Poświęcono wiele miejsca działalności SOM i akcji pomocy sąsiedzkiej. Omawiano następnie odbudowę szkoły w Zyndranowej, usprawnienia komunikacji samochodowej na niektórych odcinkach, remonty mieszkań pracowniczych, zagadnienia sprawniejszej dystrybucji nawozów sztucznych. Radni nie ograniczali się do krytycznego ujęcia problemu, ale wskazywali równocześnie drogi wyjścia z wielu pozornie trudnych sytuacji. Szczególną uwagę zwrócił wniosek radnego Mackosia o wprowadzenie w Krośnie publicznej gospodarki lokalowej.

Dalsza sesja krośnieńskiej Pow. R. N. w terenie, która odbyła się dnia 31 sierpnia w Domu Kultury Kopalnictwa Naftowego w Równem poświęcona została zagadnieniom związanym z realizacją Planu 6-letniego. Udział w niej wzięli prócz radnych robotnicy naftowi

w ilości 150 osób oraz młodzież szkolna i miejscowa ludność w ilości 120 osób.

W dyskusji radni szczególną uwagę zwrócili na dobór odpowiednich kadr, gwarantujących wykonanie Planu 6-letniego.

Większość Gm. R. N. w pow. krośnieńskim odbywa sesje w analogiczny sposób po gromadach. Wyróżniają się gminne rady narodowe Bratkówka, Jedlicze, Miejsce Piastowe, Nadole i Korczynna.

W wyniku realizowania przytoczonych na wstępie wytycznych co do stylu i metod pracy, prezydium Pow. R. N. zastosowały je w swojej działalności przez wprowadzenie planu pracy, dokonanie właściwego podziału czynności między członków prezydiów i stosowanie zasady kolektywnego przygotowania i rozpatrywania zagadnień z udziałem przedstawicieli organizacji masowych, wprowadzenie dodatkowego dnia w tygodniu dla przyjęć interesantów w godzinach poza urzędowych, powiązania prac wydziałów i referatów z komisjami rad narodowych, kontrolowanie wykonania uchwał, wyznaczanie opiekunów poszczególnych prezydiów rad niższego stopnia, ustalenie planu stałych posiedzeń prezydiów Pow. R. N. i Gm. R. N., zwolywanie odpraw przewodniczących i sekretarzy prezydiów Gm. R. N. i M.R.N.

Natomiast jeśli chodzi o styl i metody pracy prezydiów miejskich i gminnych rad narodowych, to pozostawia on jeszcze nadal wiele do życzenia.

Członkowie prezydiów w niektórych gminach nie nauczyli się jeszcze kolegialnie pracować i podejmować kolegialnie decyzji, brak jest dostatecznej współpracy z komisjami. Stwierdza się także niedociągnięcia na odcinku wykonywania planów pracy przez niektóre prezydium. Zasadniczą przyczyną wymienionych niedomagań w pracy prezydiów niższego szczebla jest niedostateczne przygotowanie polityczne i zawodowe członków prezydiów, niezrozumienie istoty ducha nowej ustawy, a co za tym idzie niewypracowanie nowych metod i stylu pracy.

W pracy dają się zauważyć objawy biurokratyzmu wynikające u utożsamienia stanowiska przewodniczącego ze stanowiskiem b. wójta czy burmistrza.

Niemniej jednak niektóre prezydium Gm. R. N. i M.R.N. mają już pewne osiągnięcia wyrażające się w nowym stylu pracy, które należy przenieść na inne prezydium Gm. R. N.

Prezydium Gm. R. N. Domaradz pow. Brzozów posiada dobrze opracowany plan swojej pracy, oraz plany pracy komisji. Potrafiło uruchomić komisje, które działają, przeprowadzając kontrolę. Prezydium utrzymuje kontakt z masami pracującymi przez członków, którzy biorą udział w zebraniach gromadzkich.

Prezydium Gm. R. N. Przemysł-Wieś wykonało podjęte zobowiązania w 6-tą rocznicę P.K.W.N., a mianowicie cała gmina pracowała przy budowie drogi zespołowo, a wartość robocizny wyniosła ponad jeden milion złotych.

Na podkreślenie zasługuje działalność niektórych prezydiów Gm. R. N. w pow. mieleckim a to: Mielec Wieś, Borowa, Przeclaw. Prezydium te odbywają stałe posiedzenia raz na tydzień, a w razie napływu ważnych spraw nawet dwa razy w tygodniu. Sprawy załatwiane są kolegialnie. W załatwieniu spraw stosują kryteria klasowe, co wyraża się w szybkim załatwianiu spraw robotników i chłopów mało i średniorolnych.

Dużą pomocą w pracy tych prezydiów są komisje rad planujące swą pracę i realizujące swe plany.

Obok jednak dotychczasowych osiągnięć w pracy wielu rad narodowych niższego stopnia istnieją poważne braki, jak np. Prezydium Pow. R. N. w Lesku i Lubaczowie nie wypracowały nowych metod pracy, nie stosują doświadczeń innych rad, ograniczyły swą działalność do wąskiego grona członków prezydiów i pracowników.

Niektóre prezydium rad narodowych nie powiązały się jeszcze z organizacjami masowymi, nie wciągnęły szerokiego aktywu społecznego do pracy w radach (np. Przeworsk), nie powiązały się z masami pracującymi poprzez spotkania ze społeczeństwem, wyjazdy w teren (jak Lubaczów, Przeworsk).

Składy rad i komisji są jeszcze przeważnie niewłaściwe, gdyż ilość kobiet i młodzieży jest stosunkowo mała.

Komisje rad zwłaszcza na szczeblu gminnym w powiecie Nisko nie przejawiają większej działalności. Poza Komisjami Oświaty i Kultury oraz Rolnej, pozostałe komisje są nieżywotne. Prezydium Pow. R. N. poza kilkoma, nie przeprowadziły w większości konferencji instrukcyjnych z przewodniczącymi komisji.

Przy wyborach do wielu komisji kierowano się błędną zasadą oparcia ich pracy o jednostki obciążone już nadmierną ilością funkcji społecznych. Nie wszędzie skorzystano z możliwości powołania do komisji również aktywu spoza rady. Tak np. w gminach: Chmielów, Radomyśl, Tarnobrzeg, w pow. Tarnobrzeg powołano do komisji rad tylko członków rady.

W Radomyślu, pow. Tarnobrzeg, przy wyborze komisji rady narodowej Prez. Gm. R. N. nie zwróciło się do organizacji społecznych o podanie aktywistów, którzy

mogliby wziąć udział w komisjach rady, a członków komisji wytypowano bezpośrednio na sesji rady przez radnych bez należytego przemyślenia.

W akcji żniwnej nie wszystkie prezydium wykorzystaly należycie dekret o pomocy sąsiedzkiej jako oręż walki klasowej przeciw kulakom (np. Lubaczów).

Nie wszyscy członkowie rad prenumerują wzorem powiatu rzyńskiego dwutygodnik „Rada Narodowa“, który daje możliwość zapoznania się z problematyką rad i zadaniami, jakie stoją przed radami.

W porządku obrad umieszcza się nadmierną ilość spraw do załatwienia. Dużym błędem jest ustalenie porządku obrad dopiero na posiedzeniu (np. Mielec).

Niektóre prezydium Gm. R. N. nie wykazują dostatecznej czujności rewolucyjnej i nie analizują przejawów działalności wroga klasowego (np. w pow. Kolbuszowa na terenie Prez. Gm. R. N. w Raniżowie w grom. Staniszewskie bogacz wiejski, który kształci swoje dzieci na wyższych uczelniach zażądał za wydzierżawienie jednej izby na salę szkolną 5 tys. złotych. Działalność wroga klasowego przejawia się również na terenie Prez. Gm. R. N. w Sokołowie w grom. Trzebownisko, pow. Kolbuszowa, gdzie wróg klasowy przeszkadza w założeniu bloku nasiennego).

Reasumując z jednej strony dotychczasowe osiągnięcia, z drugiej strony braki i niedociągnięcia na odcinku stylu i metod pracy prezydiów rad narodowych niższego stopnia, należy dotychczasowe osiągnięcia i doświadczenia wielu rad narodowych i prezydiów przenieść na wszystkie rady narodowe i prezydium, a z analizy niedociągnięć i błędów wyciągnąć wnioski, aby błędów tych więcej nie popełniać.

B. ZAMOŚCIK

O komisjach rad narodowych woj. gdańskiego

W lipcu b. r. rady narodowe woj. gdańskiego powołały do życia komisje. Spośród wszystkich rad tylko 2 PRN Starogard i MRN Gdańsk wybrały do komisji taką ilość członków jaka jest przewidziana w uchwale Rady Państwa. Inne rady powołały komisje o mniejszym składzie ilościowym.

Należy nadmienić iż nie powołano wszystkich radnych do pracy w komisjach, a także przeciążono pracą tych nielicznych, którzy zostali do komisji powołani.

Jako przykład nieprzemyślanego doboru ludzi do komisji niech posłuży delegatka Ligi Kobiet, członek Komisji Pracy i Pomocy Społecznej PRN w Elblągu, która piastuje... 14 funkcji społecznych.

Wyczuwa się, że brak jeszcze w radach zrozumienia możliwości i konieczności zorganizowania wokół komisji aktywu społecznego spoza rady, głównie z organizacji młodzieżowych i kobiecych. Udział w komisjach kobiet i młodzieży jest dotąd nieznaczny, np. w PRN Kościerzyna na 74 członków komisji są 4 kobiety, w MRN Gdańsk — na 148 członków komisji — 4 ZMP-owców, a w PRN Kartuzy i w PRN Tczew w ogóle nie ma ZMP-ców.

W gminnych radach narodowych sytuacja przedstawia się również niewłaściwie, a udział kobiet w komisjach jest znikomy.

O ile skład komisji pod względem politycznym jest na ogół dobry, to pod względem wykonywanego zawodu

nasuwa zastrzeżenia, gdyż istnieje szereg komisji w których nie ma robotników i chłopów lub ilość ich jest nieznaczna. Np. w Komisji Handlu MRN Elbląg — 1 robotnik na 5 pracowników umysłowych. Nie ma robotników w Komisji Finansów Budżetu i Planu PRN Kościerzyna, oraz w Komisji Oświaty i Kultury PRN Kartuzy, w PRN Tczew na 95 członków komisji jest 20 robotników i chłopów, a pracowników umysłowych i rzemieślników 75.

Lepiej przedstawia się sytuacja w komisjach gminnych rad narodowych, w których istnieje przewaga chłopów i robotników, choć i tu są wyjątki, jak GRN Parchowo (pow. Kartuzy), gdzie w komisjach jest 11 robotników i chłopów i 11 pracowników umysłowych, jak GRN Zblewo (pow. Starogard), gdzie w komisjach jest 14 chłopów, 12 robotników i 25 pracowników umysłowych.

Do komisji powołano przeważnie osoby zamieszkujące w siedzibie rady. Daje to wprawdzie większą łatwość szybkiego zwołania Komisji lecz utrudnia to powiązanie się komisji z terenem i uzyskiwanie wiadomości bezpośrednio od przedstawicieli gromad.

Wybitnie ujemnie wpływa na bieg pracy komisji powoływanie do nich, nawet na stanowiska przewodniczących komisji, członków lub pracowników prezydiów danej rady lub rad niższego stopnia. Tak np. w Komisji

Oświaty i Kultury PRN Lębork przewodniczącym jest kierownik Wydziału Oświaty, a w PRN Sztum do komisji powołano 5 przewodniczących prezydium GRN.

Na małą aktywność komisji wpływ. w poważnym stopniu dotychczasowy niewłaściwy stosunek do nich prezydów rad. Prezydya w pierwszym okresie pracy rad po reformie, poświęciły swą uwagę, wysiłek i czas wyłącznie na zorganizowanie swojego własnego aparatu. Również i później prezydya rad nie otoczyły komisji dostateczną opieką, nie pomogły w organizowaniu pierwszych posiedzeń, nie utrzymywały dostatecznej łączności z komisjami, nie przedkładały komisjom do rozpatrzenia ważniejszych spraw z ich zakresu działalności, a nawet nie zawsze udzielały im pomocy technicznej.

Komisje w woj. gdańskim mają na ogół plany pracy. Jednak plany te b. często nie są opracowane przez samą komisję, lecz, jak np. w MRN Łeba, plany pracy sporządza sekretarz prezydium i przedkłada komisjom do uchwalenia. Niektóre komisje nazywają planem pracy kalendarzyk posiedzeń ułożony także przez sekretarza prezydium.

Jako przykład mało aktywnych komisji można by wymienić komisje PRN Sztum, które nie wykonują swych planów pracy, a nawet nie współpracowały przy sporządzaniu projektu budżetu na rok 1951. W tymże powiecie brak śladów działalności gminnych komisji jak GRN Gościszewo i GRN Szropy. Spośród komisji PRN Sztum 4 odbyły tylko posiedzenia organizacyjne.

Komisje GRN pow. kościerskiego również nie wykonują swych zadań, a niektóre z nich nawet nie odbyły posiedzeń. Komisje samej PRN Kartuzy prócz wniosków

dotyczących projektów budżetów nie podjęły innych uchwał.

Lepiej pracują komisje w PRN Tzew. Odbyły one już po kilka posiedzeń, mają plany pracy, wykonują kontrole społeczne, podejmują uchwały. Niestety w gminach tego powiatu jak Tzew Wieś i Morzeszyn 5 komisji jeszcze się nie ukonstytuowało, a wśród nich tak ważna dla stosunków wiejskich — komisja rolna (GRN Morzeszyn).

Komisje PRN Starogard odbyły po kilka posiedzeń, wykonały szereg kontroli (Komisja Oświaty i Kultury 23 kontrole) i podejmują uchwały, wykonywane przez prezydium. Na taką działalność wpływa niewątpliwie skład komisji, w których na 107 członków jest 25 robotników, 22 chłopów i 25 pracowników umysłowych z awansu społecznego.

Również wszystkie komisje MRN Gdańsk mają plany pracy. Opracowały one pod kierunkiem Komisji Finansów, Budżetu i Planu wnioski do projektu budżetu, przeprowadzają kontrolę społeczną i podejmują uchwały, które są wykonywane przez prezydium.

Z wykonanych kontroli nie wszędzie są sporządzane sprawozdania, przez co zatracą się nie tylko wyniki, ale i sens takiej kontroli. Komisje GRN Chmielno i GRN Parchowo w pow. kartuskim nie sporządzają sprawozdań z kontroli.

Jedną z przyczyn słabej działalności komisji jest niepoinstruowanie członków komisji o zadaniach komisji, nie zapoznanie ich ze sprawami, które należą do zakresu działania danej komisji. Właśnie prezydya powinny tutaj przyjść z pomocą komisjom, pomagając im zorganizować szkolenie członków komisji.

T. SADOWSKI

Komisje PRN w Miechowie rozpoczęły pracę

Komisje Pow. R. N. w Miechowie zostały powołane 12 lipca b. r. Niektóre z nich dość aktywnie pracują.

Czysto i porządnie wyglądają teczki komisji i ich akta. Każda posiada na wewnętrznej stronie nalepkę ze spisem ich członków i ich adresami. Pierwsza karta zawartości teczki to „spis spraw“, a więc wykaz podteczek oraz tego, co się w nich znajduje. W pierwszej podteczce, obłożonej obwolutą, leżą plany pracy. Większość komisji ma już opracowane i uchwalone przez radę plany pracy na IV kwartał. Następna podteczka — protokoły z posiedzeń, — dalej protokoły z kontroli itd. Ostatnia zawiera karty ewidencyjne członków komisji.

Komisja Pracy i Pomocy Społecznej przejawia pewną aktywność. Według planu pracy na III kwartał członkowie tej komisji mieli między innymi zajmować się kontrolą zakładów opiekuńczych w powiecie.

Plan jest jednak zbyt ogólny. Jeżeli na podstawie tego planu nie opracowywuje się planów miesięcznych, to już w planie kwartalnym należy wskazać jaką czynność, gdzie, kiedy i kto wykona.

W planie pracy na IV kwartał przewidziana jest między innymi kontrola działalności komitetów opiekuńczych. Komitetami tymi winna przede wszystkim interesować się Komisja Oświaty i Kultury. Komisja Pracy i Pomocy Społecznej powinna współpracować z nią na odcinku pomocy społecznej. Należało jednak w planie pracy wyraźnie wskazać o które komitety chodzi, przez

kogo i kiedy mają być one kontrolowane. W tym wypadku komisja powiatowej rady powinna była również nawiązać kontakt z właściwymi komisjami gminnych rad narodowych i kontrolę przeprowadzić z udziałem ich członków.

Znacznie gorzej wygląda praca Komisji Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej. W teczce komisji znajduje się tylko spis członków, którzy nic dotychczas nie robili. A szkoda! Dużo pracy czeka tę komisję chociażby na odcinku miejskim. Wydaje się, że komisja mogłaby np. spowodować, by Komisja Urządzenia Osiedli M. R. N. w Miechowie zastanowiła się czy jest wskazane by łaźnia miejska w Miechowie była otwierana tylko raz w tygodniu.

Komisja Oświaty i Kultury od czasu powołania odbyła już 5 posiedzeń. Plan pracy na III kwartał przewidywał wizytację 19-tu szkół. Jest tam wskazane, kto, kiedy i jaką szkołę zbada. Wyjaśniono w nim, że należy kontrolować wykonanie remontu, dostarczanie opału oraz wszystko co dotyczy przygotowania budynku do zajęć z nowym rokiem szkolnym.

Byłoby jednak jeszcze lepiej, gdyby Komisja Oświaty i Kultury Powiatowej Rady Narodowej zwróciła uwagę w formie instruktażu komisjom oświaty i kultury rad gminnych, aby one te czynności wykonały w podstawowych szkołach, znajdujących się na ich terenie. W ten

sposób pobudziłaby te komisje do życia, dałaby im konkretną wskazówkę co mają robić.

Lecz mało stwierdzić zło i zawiadomić właściwą władzę o konieczności jego usunięcia. Trzeba dopilnować, a nawet nieraz pomóc, by zło było usunięte. Komisja Oświaty i Kultury podczas swoich kontroli odbytych przed rozpoczęciem roku szkolnego stwierdziła, że w Podstawowej Szkole w Gołczy brak szyb, rynna zepsuta, ławki wymagają naprawy. Komisja zawiadomiła o tym prezydium Gm. R. N. w Rzeżuśni. Prezydium wysłało odpowiednie pismo do Prezydium Pow. R. N. w Miechowie... i na tym sprawa się skończyła. Lekcje w Gołczy rozpoczęły się — nauczyciel uczy w sali z wybitymi szybami. Rynna też nie jest naprawiona. O tym stanie wie komisja gminnej i powiatowej rady narodowej. Celem kontroli nie powinno być tylko stwierdzenie braków, lecz spowodowanie, by braki zostały usunięte. Na stwierdzeniu braków nie kończy się praca komisji, to początek jej działalności.

Jednym z „osiągnięć“ w pracy tej komisji na odcinku kultury było spowodowanie, aby członkowie komisji zwiedzili Państwowe Muzeum w Miechowie. Słusznie! Należy zacząć od siebie samego. Wydaje się jednak, że istnieniem muzeum powinno się zainteresować szersze grono mieszkańców powiatu. Należało by więc znacznie zwiększyć wysiłek komisji na odcinku kultury.

Komisja Oświaty i Kultury nie tylko kontrolowała działalność prezydium powiatowej rady narodowej lecz również mu konkretnie pomagała. Dla przykładu taki fakt. W Sułkowicach, gm. Iwanowice, buduje się szkołę. Postawiono część murów, roboty jednak zostały przerwane. Należało zabezpieczyć wzniesione mury przed zimą. Sprawą tą zainteresowała się Komisja Oświaty i Kultury i w porozumieniu z właściwymi komisjami gminnej rady narodowej przedłożyła na prezydium wniosek nie tylko uzasadniający potrzebę zabezpieczenia budynku, lecz również wskazujący w jaki sposób

to może być wykonane. Przewodniczący Prezydium Gm. R. N. w Iwanowicach ob. Franciszek Małek oraz sekretarz Prezydium ob. Andrzej Przeniosło, zobowiązali się jeszcze w tym roku, wykorzystując pracę sześciu miejscowych murarzy, miejscowy materiał budowlany i uchwalony na ten cel szarwark w robociźnie, wyciągnąć ściany do pierwszego piętra i założyć betonowe stropy, a więc tym samym zabezpieczyć budynek przed zimą.

Komisja Komunikacyjna Pow. R. N. w Miechowie, prócz normalnych swych prac, odbyła naradę wytwórczą z pracownikami drogowymi. Na naradzie, prócz członków komisji, byli obecni dróżnicy, pracownicy wydziału komunikacyjnego, przedstawiciele spółki drogowej i wielu innych. Na naradzie złożono sprawozdanie z prac wydziału, omówiono sprawy współzawodnictwa i racjonalizatorstwa przy robotach drogowych, przedyskutowano plan robót jesiennych. W ożywionej dyskusji, padło kilka konkretnych projektów usprawnienia pracy. Zabierając głos na naradzie ob. Kopeć wskazał na konieczność wysypywania z wozu materiału drogowego najwyżej w dwóch miejscach z uwagi na oszczędność materiału.

Nie wszystkie komisje analizowały projekt budżetu. Uczyniły to tylko Komisja Zdrowia i Komisja Oświaty i Kultury. Współpracowały one w tym zakresie z Komisją Finansów, Budżetu i Planu.

Można powiedzieć, że większość komisji Pow. R. N. w Miechowie już pracuje. Nie zadawają się one starymi formami pracy, szukają nowych i lepszych. Kontrolują prezydium, lecz również pomagają mu w pracy. Nawiązują kontakt z organizacjami społecznymi, biorą czynny udział w naradach gospodarczych organizowanych przez prezydium. Posiadają jednak i braki. Nie zawsze pamiętają o tym, że winny również pomagać w pracy komisjom gminnych rad narodowych, instruować je, wskazywać co i jak robić, pobudzać je do właściwej pracy.

M. NOWAKOWSKI

Dbać o drogi i ulice w miastach i osiedlach robotniczych

Gospodarka komunalna w Polsce ma za naczelną zadanie przekształcić dotychczasowe miasto pełne jaskrawych kontrastów społecznych w miasto — siedlisko postępu i kultury, zaspokajające najżywniejsze potrzeby materialne i kulturalne życia ludności pracującej.

Jeżeli dokonamy ogólnego przeglądu stanu urządzeń komunalnych oraz wszelkich urządzeń sanitarnych i kulturalnych naszych miast i osiedli robotniczych, to stwierdzimy jak nędzną spuścizną pozostawił po sobie reżim przedwojenny.

Brak kanalizacji, światła, chodników, kąpielisk, studzien, zielenców, parków, ogrodów, boisk sportowych itp. czynią z tych miast i osiedli obraz godny pożalowania. Dopiero gdy w Polsce wzięły władzę w swoje ręce masy pracujące, miasta nasze zaczęły stopniowo nabierać charakteru miast czystych i zaopatrzonych w odpowiednie urządzenia komunalne.

Oczywiście, aby z miast naszych i osiedli robotniczych uczynić siedliska kulturalnego bytowania mas pracujących, trzeba jeszcze długiego czasu systematycz-

nej, wytrwałej pracy, przy zastosowaniu zasady kolejnego wykonywania zadań i budowania urządzeń komunalnych w zależności od ich stopnia zaniedbania i stopnia użyteczności.

Trzeba stwierdzić, że do tych urządzeń komunalnych, które są bardzo zaniedbane, a których brak dotkliwie odczuwają masy pracujące miast i osiedli robotniczych należą drogi, ulice i chodniki łączące dom rodziny robotniczej z fabryką, szkołą, domem kultury itp. Chodzi o to, aby robotnik i jego rodzina mogli korzystać z drogi wygodnej, czystej i możliwie krótkiej.

Nakazy planowania socjalistycznego stwarzają obowiązki nie tylko ścisłego przestrzegania ustalonych dyscyplin w planowaniu, ale obowiązek wprężenia do prac nad lokalnymi planami gospodarczymi wszystkich czynników, a więc nie tylko rad narodowych, ich prezydiów, wydziałów, referatów i komisji, ale też miejscowego społeczeństwa, miejscowych organizacji społecznych i młodzieżowych.

Przed wszystkim komisje gospodarki komunalnej i mieszkaniowej mają obowiązek utrzymywania stałej

łącności z miejscową ludnością, miejscowymi masowymi organizacjami społecznymi, zawodowymi i młodzieżowymi, radami zakładowymi, komitetami domowymi itp., mobilizowania i wykorzystywania ich inicjatywy w zakresie spraw dotyczących gospodarki komunalnej miast i osiedli robotniczych.

Komisje te zwołują zebrania miejscowych obywateli i przedstawicieli wspomnianych organizacji, rad zakładowych i komitetów celem wspólnego omówienia konkretnych zadań podejmowanych z inicjatywy własnej, jak i osób, organizacji, przedstawicieli rad zakładowych uczestniczących w obradach, oraz sposobów włączania ich do współdziałania w ustalaniu planów prac oraz sposobu ich realizacji. Komisja przyjmuje wnioski, propozycje, uwagi zgłaszane przez przytoczone wyżej czyniki.

Taki powinien być charakter pracy komisji gospodarki komunalnej i mieszkaniowej na każdym odcinku swojej działalności, w tym i na odcinku budowy i utrzymania dróg, ulic i chodników w miastach i osiedlach robotniczych i to zarówno w okresie prac nad miejscowym planem gospodarczym i preliminarzem budżetowym, jak i w trakcie realizacji planu gospodarczego i budżetu miejscowego.

Jesteśmy obecnie w okresie końcowym realizacji działu 3 budżetów terenowych na 1950 r. obejmującego wydatki na utrzymanie dróg, ulic itp.

Komisji gospodarki komunalnej i mieszkaniowej przypada w udziale obowiązek wykonywania nadzoru nad prawidłowym realizowaniem przez prezydium miejskich rad narodowych oraz przedsiębiorstwa pomocnicze (np. betoniarnie, żwirownie) inwestycji przewidzianych w planie gospodarki komunalnej, w szczególności: a) czy zaplanowane budowy i remonty dróg, ulic i chodników miejskich są konsekwentnie realizowane, b) czy nie ma zastój w pracach, c) czy materiały budowlane są na czas i w dostatecznej ilości dostarczane na miejsce robót, d) czy realizowane są postulaty oszczędnego wykorzystywania środków materiałowych oraz współzawodnictwa pracy, e) czy poczynione oszczędności przeznaczone zostały na wykonanie prac ponadplanowych, f) czy wykorzystuje się odpowiednią siłę roboczą miejscowego społeczeństwa w ramach doraźnych akcji pracy masowej.

Komisja sprawując stały i wnikliwy nadzór nad robotami inwestycyjnymi w zakresie wyżej podanym ma zapobiegać na czas wszelkim zahamowaniom prac i odchyleniom od założeń planu gospodarczego t. zn. ma pilnować, by realizacja robót odpowiadała interesom miejscowej ludności pracującej.

Nie są to zadania trudne, niemniej wymagają one codziennej troski całego zespołu komisji. Trzeba tylko, by zarówno przewodniczący komisji jak i wszyscy członkowie żyli zagadnieniami miejscowych potrzeb. Komisja nadzorując przebieg robót remontowo-budowlanych dróg, ulic i chodników czuwa nie tylko nad terminowym i zgodnym z planem przebiegiem robót, nie tylko wy-

stępuje niezwłocznie z wnioskami do prezydium o spowodowanie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości, ale planuje dalsze zamierzenia, które mogą i powinny być realizowane w granicach zaoszczędzonych sum budżetowych oraz tak zwanego „budżetu siły ludzkiej“ miejscowego społeczeństwa, organizacji społecznych i młodzieżowych itp.

Komisja ma inicjować dalsze prace, które mają przyczynić się do stałego polepszania warunków bytowania klasy pracującej w miastach i osiedlach robotniczych i jeżeli umiejętnie wiązać będzie akcje społeczne z gospodarką finansową, to taką działalnością może przyspieszyć znacznie nie tylko realizację zaplanowanych inwestycji, ale poważnie je przekroczyć.

Dla przykładu przyjrzyjmy się jak sobie radzi miasto Skarszewy, pow. Kościerzyna (woj. gdańskie) na odcinku gospodarki drogowej. Preliminując wydatki na cele drogowe miasto to kierowało się koniecznością nie tylko usunięcia wszystkich szkód na drogach przewidzianych w planie pracy, który ze względu na ogrom szkód opracowano na 10 lat, ale przede wszystkim wzięło pod uwagę fakt, że kilkuset robotników dojeżdża codziennie do pracy, dlatego też w pierwszym rzędzie w realizacji planu pracy wzięło pod uwagę te ulice, którymi idą robotnicy ze stacji kolejowej do zakładów pracy. Ulicę tę poszerzono na przestrzeni 1,5 km, założono zieleńce i kwietniki. W trosce o zdrowie mieszkańców posadzono dwieście drzewek przy ulicach, oraz 1.000 krzewów morwy, pragnąc jednocześnie tym sposobem uzyskać nowe źródło dochodu dla ludności biedniejszej przez zachęcanie jej do hodowli jedwabnika.

Realizując planową gospodarkę na drogach i ulicach, zarządzone zwózkę szarwarkiem kamienia polnego dla stworzenia rezerwy kamienia na lata następne. W okresie jesiennym przygotowano z zapasu kamienia brukowic, krawężniki, materiał podkładowy oraz kostkę do robót na rok następny.

Plan prac na drogach został przekroczony i wykonano ponad plan prace takie jak — położenie chodnika ulicznego, zadrzewienie ulic, regulacje skrzyżowania ulic itp.

Osiągnięcie tak wielkich efektów Miejska Rada Narodowa w Skarszewie zawdzięcza też temu, że potrafiła włączyć do współpracy młodzież szkolną i zrzeszoną w organizacjach społecznych, która sadziła kwiaty i krzewy, pielęgnowała zieleńce itp. W ten sposób Miejska Rada Narodowa w Skarszewie zapewnia sobie uzyskanie większych wyników na odcinku gospodarki drogowej bez przekraczania sum budżetowych oraz wychowuje młodzież w duchu poszanowania terenów zielonych oraz w świadomości, że stanowią one wspólne dobro społeczeństwa.

Miejska Rada Narodowa w Skarszewie, mając za sobą już poważne osiągnięcia na odcinku gospodarki drogowej doszła też do wniosku, że przy stosowanym tempie pracy plan remontu i odbudowy ulic obliczony na 10 lat będzie wykonany w czasie znacznie krótszym.

Niech żyje Wódz mas pracujących świata,
Chorąży pokoju Józef Stalin!

Z działalności rad **w krajach demokracji ludowej**

WYBORY DO RAD TERENOWYCH NA WĘGRZECH

Lud węgierski po raz pierwszy w dniu 22 października br. wybierał rady terenowe.

Dzień ten radośnie powitano w całym kraju, zdobiąc gmachy sztandarami i portretami przywódców mas pracujących całego świata i Węgier.

Już od wczesnych godzin porannych widziało się tłumy wyborców, gromadzących się przy lokalach wyborczych. O aktywności 6-milionowej masy wyborców świadczy fakt, że w niektórych powiatach 100% wyborców oddało swe głosy przed południem.

Ten entuzjazm mas pracujących Węgierskiej Republiki Ludowej jest w pełni uzasadniony. Kandydaci na radnych — to najlepsi synowie ludu wybrani spośród robotników, pracujących chłopów i inteligencji. Czołowa Partia — Węgierska Partia Pracujących wytypowała ze swych szeregów $\frac{1}{2}$ wszystkich członków rad. Pozostali to członkowie innych partii i bezpartyjni. Łączna ilość członków rad na Węgrzech — 220.000. Trzeba zaznaczyć, że duży odsetek kandydatów na członków rad to młodzież (22%) i kobiety (30%).

Partie węgierskie wystąpiły w wyborach wraz z bezpartyjnymi, w jednym Froncie Ludowym.

Wybory poprzedziły zebrania, na których omawiano osiągnięcia władzy ludowej i porównywano dawne czasy z obecnymi.

Dawniej lud węgierski ciężko musiał pracować na magnatów ziemskich i obcych i rodzimych kapitalistów. Budapeszteńskie uczelnie były niedostępne dla dzieci ro-

botników i chłopów. Rolniczy kraj żył w zacofaniu i ciemnocie, lud wyzyskiwali panowie z lokalnych urzędów, a robotnicy i chłopci nie mieli nic do powiedzenia.

Dzisiaj, dzięki wyzwoleniu Węgier przez Armię Radziecką, węgierskie masy pracujące wypędziły precz magnatów, kapitalistów i zdradców współdziałających w minionej wojnie z hitlerowskimi Niemcami. Dzisiaj lud węgierski przebudowuje swój kraj z zacofanego i rolniczego w kraj uprzemysłowiony, kraj o rozwijającej się nowej kulturze socjalistycznej.

Tej przebudowie służy Plan 5-letni — дума węgierskiego ludu. Realizacja tego Planu to osiągnięcie w r. 1954 — 186,4% wartości produkcji przemysłowej z r. 1949 i 142,2% wartości produkcji rolnej z r. 1949, to wzrost stopy życiowej do 185% w stosunku do stanu przedwojennego, to 263 nowych zakładów przemysłowych, to podziemna pośpieszna kolej w Budapeszcie, to dunajski kombinat hutniczy itd.

Dzisiaj węgierscy robotnicy i chłopci wybierali do swoich władz, swoich ludzi — 55.000 kandydatów na członków rad to robotnicy, a 132.000 to pracujący chłopci.

Na Węgrzech podobnie jak u nas cała władza w terenie należy do rad. Członkowie rad są wybierani na 4 lata. Ustawa zastrzega jednak wyborcom prawo odwołania członków rad w każdym czasie. Węgierskie rady wyłaniają komitety wykonawcze, które spełniają takie funkcje, jak u nas prezydium rad. Rady powołują również komisje z tą jednak różnicą w porównaniu z naszymi, że komisje te składają się wyłącznie z członków rady.

Członków węgierskich rad obowiązuje składanie sprawozdań przed wyborcami — co najmniej 2 razy do roku.

Nasi korespondenci piszą

Z DOŚWIADCZEŃ PRACY WYDZIAŁU SPOŁECZNO-ADMINISTRACYJNEGO PREZYDIUM RADY NARODOWEJ W M. ST. WARSZAWIE

Wydział Społeczno-Administracyjny Prezydium Rady Narodowej m. st. Warszawy w następujący sposób próbuje usprawnić swą pracę:

Zwróciliśmy szczególną uwagę na porządek organizacyjny Wydziału przez opracowanie statutu, regulaminu wewnętrznego ze szczegółowym podziałem czynności.

Każdy z samodzielnie referujących pracowników ma prowadzony przez siebie podręczny skorowidz przepisów z zakresu spraw przez niego załatwianych. Wdraża to pracownika do ścisłego śledzenia obowiązującego ustawodawstwa i podkreśla odpowiedzialność jego pracy.

Stosujemy w obiegu korespondencji system bezdziennikowy, dający możliwość łatwej kontroli w czuwaniu nad sprawnością i terminowością załatwianych spraw przez odnośnych referentów poprzez rzeczowy spis spraw (Dziennik przy przebiegu i adnotacjach o załat-

wianiu całej korespondencji jednostki z reguły bieżąco nie prowadzony nie daje tych możliwości kontrolnych).

Ustaliliśmy dyżur popołudniowej pracy Urzędu dla załatwiania interesantów poza godzinami pracy. Informacje, zgłoszenia spraw, a wszelkie konieczne wezwania o zgłoszenie się do Wydziału (po odbiór dokumentów, wniesienie opłat, przyniesienie brakujących załączników), stosowane są jedynie na godziny popołudniowe.

Położyliśmy szczególny nacisk na instruowanie drogą doraźnych wizytacji, odpraw, opracowywania szczegółowych instrukcji dla terenowo z nami pracującego aparatu (Oddziały Społeczno-Administracyjne Dz. R. N., Okręgowy Urząd Stanu Cywilnego).

Prowadzimy szkolenie polityczne drogą samokształcenia wszystkich pracowników systemem repetycyjnego przepytывania przerobionego materiału co dwa tygodnie z zadanego tematu.

Staramy się, aby styl pisania listów i pism był taki i pisma tak redagowane jasno i zwięźle, aby docierały łatwo do świadomości otrzymującego, a jak

najmniej zaszyfrowane były poprzez odnośne przepisy prawne.

Przy składaniu przez strony koniecznych wymaganych dokumentów, a szczególnie, gdy strona posiada jeden zachowany dokument, a zdobycie drugiego nastęrcza znaczne trudności — stosujemy przyjmowanie odpisów poświadczonych za zgodność we własnym zakresie.

Zerwaliśmy z kanonem nieodzownego podania w sprawie, co dla interesanta, który ma trudności z pisemnym redagowaniem, stanowiło znaczną trudność i uciekanie się do przypadkowego pośrednika w napisaniu podania, stosując szeroko zgłoszenie próby interesanta poprzez przyjęcie sprawy do protokołu.

Zwróciliśmy szczególną uwagę na korespondencyjny sposób załatwiania spraw w stosunku do obywateli zamiejskowych, stosując system pocztowego doręczenia za „pobraniem pocztowym“ (znaczkę potrzebne do skasowania na sprawie pokrywamy ze specjalnej zaliczki znaczków na ten cel ustalonych).

Zaniechaliśmy, mając na uwadze dobro strony, stosowanie przepisu art. 107 pkt. 1 rozporządzenia Prezydenta R.P. z dnia 22.III.1928 r. o postępowaniu administracyjnym, dającego władzy prawo wzywiania strony do wniesienia opłat i należności przewidzianych istniejącymi przepisami pod rygorem zaniechania czynności, jak również doręczania zainteresowanemu wszelkich aktów decyzji za pośrednictwem władzy terenowo właściwej miejsca zamieszkania interesanta.

W oparciu o organizację-aktyw Z.M.P., „o Podst. Org. Part. PZPR wprowadziliśmy współzawodnictwo pracy w Obwodowych Urzędach Stanu Cywilnego, gdzie jednolite czynności pozwoliły na ustalenie ścisłych i wymiernych norm pracy (czysto mechaniczne czynności, jak przepisywanie wtóropisów, wzmianki, wypisywanie druczków metrycznych itp.), osiągnięte wyniki to zwiększenie się wydajności pracy, usprawnienia (wprowadzenie dodatkowych stempli, druków mechanizujących pracę i t. p.) i stała, pogłębiająca się inicjatywa pracownika (zmiany regulaminów pracy, przejście na opłatę w znaczkach, likwidując przy wielu czynnościach kwitariusz-kasa) w odręcznym załatwianiu interesanta.

Dyskusyjny ten artykuł, i podane tu przykłady naszej pracy są wyrazem dążenia do realizowania nowego stylu pracy, wytyczając kierunek dalszego naszego działania.

Podając te przykłady zwracamy się z apelem o wymianę doświadczeń terenowych dla szerokiej kolektywnej pracy, budowy nowego stylu pracy ludowej administracji w trosce o przepojenie naszej pracy dobrą służbą dla klasy robotniczej i mas pracujących.

Kierownik Wydziału
Społeczno-Administracyjnego
Prezydium Rady Narodowej
w m. st. Warszawie

Mgr Cz. Marzec

EWIDENCJA DZIAŁALNOŚCI CZŁONKÓW PREZYDIÓW RAD NARODOWYCH

(Artykuł dyskusyjny)

Doniosłe cele, wynikające z przepisów ustawy z dn. 20.III. 1950 r. winny być urzeczywistnione przez nowe terenowe organy jednolitej władzy państwowej. Obowiązek ten spoczywa przede wszystkim na członkach prezydiów rad narodowych.

W jaki więc sposób osoby te będą zadania wykonywać? Wykonawstwo, jak też i kontrola w przeciwieństwie do dawnych form administracyjnych, tylko częściowo i to w mniejszym stopniu polegać będzie na pisemnym zarządzaniu i instruowaniu organów podległych. Większość natomiast działania polega na kontaktach członka prezydium z terenem t. j. z robotnikami i chłopami, z organami rad niższego stopnia i ich komisjami, z organizacjami społecznymi, reprezentacjami związków zawodowych, radami zakładowymi itp.

W kontaktach z terenem, z masami ludowymi, członkowie prezydiów wprowadzają w życie wszystkie założenia ustawy. Będą więc z jednej strony rozmowy o bolączkach i potrzebach terenu, będą wnioski i rady praktyczne jak te bolączki usunąć, z drugiej strony będzie mowa o potrzebach Państwa i o planach gospodarczych, o konieczności rzetelnej troski o ich wykonanie i o roli współzawodnictwa i racjonalizatorstwa w realizacji planów, a szczególnie 6-letniego planu gospodarczego, który obecnie realizujemy. Szczególnie zagadnienie potrzeb Państwa wymaga od członków prezydium włożenia maksimum wysiłku w uświadomienie ludzi pracy o tych potrzebach.

Socjalistyczne uświadomienie społeczeństwa co do zjawisk występujących w okresie przebudowy ustroju politycznego i gospodarczego Państwa, a szczególnie uświadomienie społeczeństwa niezorganizowanego w organizacjach politycznych, tj. szerokich rzesz bezpartyjnych ludności wiejskiej, odbywać się będzie przeważnie na zebraniach gromadzkich, które rzecz naturalna między innymi obsługiwać będą członkowie prezydiów rad narodowych. W przeciwieństwie do „papierkowej formy działania“, która dla organów kontroli była łatwa do zbadania, te nowe formy pracy członków prezydiów, dla władz kontrolujących ich działalność, są mało uchwytnie. Praktyka wykazała, że niektórzy przewodniczący i członkowie prezydiów gminnych rad narodowych nie przyswoili sobie nowych zasad ustawy o terenowych organach jednolitej władzy państwowej i nie zmienili stylu pracy, jaki cechował dawnych wójtów gmin, że nadal ich działalność jest przeważnie papierkowa, a w terenie polega ona co najwyżej na zjawieniu się u sołtysa i wydaniu mu rozkazów, a nie na osobistym kontakcie z chłopami.

Dłatego zdaniem moim należałoby wprowadzić prostą formę ewidencji działalności terenowej członków prezydiów rad narodowych. Ewidencja taka z jednej strony będzie służyła organowi kontroli do oceny działalności każdego członka prezydium, a z drugiej strony będzie jego wyliczeniem się z wykonania swych obowiązków.

Dobrą formą ewidencji byłoby wprowadzenie notatnika służbowego prowadzonego osobiście przez każdego członka prezydium w porządku chronologicznym czynności.

Notatniki mogą być porubrykowane i prowadzone w zwykłym brulionie przykładowo tak:

Data	Miejscowość	Rodzaj czynności	T e m a t	Przebieg czynności i wyniki
4.X.50	Powodowo	Konferencja w P. G. R.	Akcja wykopkowa	Omówiono stan akcji z kierownictwem i robotnikami. Na 180 ha wykopano już 36. Sprzęt w porządku. Brak robocizny na 2 dni po 30 ludzi. Plan wykona się 15.X.1950 r.
		Kontrola P. G. R.	Akcja omlotowa	Sprawdzono działanie brygad omlotowych. Sprzęt w porządku. Praca trwa, wymłócono 50% zbiorów. Magazyn zbożowy przecieka. Wymagany natychmiastowy remont dachu.
5.X.50	Komorowo	Zebrańie gromadzkie	Planowy skup zboża	Na 40 gosp. obecnych 32. Wyjaśniono rolę planowego skupu w gospodarce uspołecznionej i wpływ terminowego wykonania planu skupu na wykonanie planu gospodarczego. Przeanalizowano wykonanie indywidualnych zobowiązań. Wylimitowano z trójki bogacza NN. Na jego miejsce wybrano małorolnego, który swój plan wykonał. Postanowiono masową odstawę zboża na 15.X.50.
			Zobowiązanie do uczczenia 33-ej rocznicy Rewolucji Październikowej	Odczytano zobowiązania robotników i chłopów z Nr 240 Gazety Wielkopolskiej. Uchwalono remont odcinka drogi Komorowo-Wioska długi 1 km. w dniach 18, 19 i 20.X.1950 r.
6.X.50	Tuchorza	Kontrola czynności sołtysa	Realizacja podatku gruntowego i SFOR.	Plan realizacji w gotówce wykonano w 75%, w zbożu 30%. Planu nie podano do wiadomości 10 gospodarzom. Bogacz N. B. wyprzedaje inwentarz i nie płaci. Wdowa O. N. nie odstawia zboża z powodu nie wymłócenia z braku robotników. Pomoc sąsiedzka nie zastosowana. Omówiono plan dalszej realizacji z Gromadzkim Komitetem Współdziałania.
18.X.50	Komorowo	Udział w pracy	Remont drogi Komorowo-Wioska	Obecnych przy pracy 10 furmanek parokonnnych i 28 ludzi pieszych. Nawieziono 20 m ³ żwiru. Pogłębiono 450 m. b. rowów. W przerwie obiadowej przeczytano i omówiono statuty typowych spółdzielni produkcyjnych na wsi.
19.X.50	Boruja	Zebrańie gromadzkie	Werbunek robotników do przemysłu	Obecnych 90 osób. Przedstawiono zapotrzebowanie na robotników do przemysłu budowlanego. Omówiono warunki pracy i płacy. Zadeklarowało się 5 osób.
			Akcja przeciwpożarowa	Przedyskutowano braki organizacyjne w istniejącej Ochotniczej Straży Pożarnej. Brak we wsi zbiornika na wodę. Skutki ostatniego pożaru w sąsiedniej wsi. Uchwalono wykopanie zbiornika jako czyn dla uczczenia 33 rocznicy Rewolucji Październikowej. Termin pracy 30.X.50. Zapisalo się do Straży 10 osób młodzieży, w tym 5 kobiet.

F. Łagosz
Sekretarz Prezydium PRN
w Wolsztynie

JESZCZE O UAKTYWNIENIU KOMISJI

Dobór odpowiednich ludzi do komisji oznacza uaktywnienie całej rady.

Dotychczas komisje naszej Rady zgłaszały wnioski, dokonywały kontroli, odbywały posiedzenia, kończyło to się zawsze tym, że sprawa wędrowała do akt.

Dawne prezydium ani rada nie potrafiły wyciągnąć z tego należytych wniosków. Sprawy omawiane przez komisje nie były rozpatrywane na posiedzeniach Prezydium, zarządzenia polustracyjne nie były wydawane. Członkowie Komisji, nie widząc rezultatów swej pracy, opuszczali ręce. Mówili: po co robić, skoro tym się nikt nie interesuje? Wartość takich komisji została mocno zachwiana, a zapal do pracy ostudzony.

Po odmłodzeniu Prezydium, do którego weszli w wyniku wyborów nowi ludzie, zaczęto badać przyczyny tej martwoty. Okazało się, że rozpatrywanie protokołów przez prezydium, wydawanie zarządzeń polustracyjnych, wysłuchiwanie sprawozdań z podjętych uchwał oraz składanie sprawozdań z działalności komisji są zastrzykiem, który może pobudzić komisje do żywotności.

Obecnie do komisji powołano ludzi spoza rady i postanowiono przestrzegać zasady, by każdy radny był tylko zaangażowany w jednej komisji. Odciążenie to pozwoli radnym skupić swą uwagę na jedną komisję i w pewnym sensie współzawodniczyć o lepsze wyniki pracy z inną komisją.

Bardzo ważnym znaczeniem w pracach rady i jej komisji jest skład socjalny. Najwięcej twórczej inicjatywy i zapału do pracy ma aktyw robotniczy i stawianie tych ludzi na stanowiska przewodniczących komisji daje dobre rezultaty.

Okazuje się, że należyte podejście do zagadnienia pracy komisji ze strony rady i jej prezydium zbija całkowicie oportunistyczne i krótkowzroczne tłumaczenie się brakiem ludzi.

Nie należy jednak zapominać o stałym i systematycznym doszkalaniu członków komisji przez urządzenie odpowiednich odpraw instrukcyjnych lub też instruowanie członków komisji na posiedzeniach rady. Poza-

dane jest nadto, by członkowie komisji stale czytywali dwutygodnik „Rada Narodowa“ w którym te zagadnienia są jasno i dostęпно napisane.

Marian Kwakiewicz

Sekr. Prez. M. R. N. w Nowogrodźcu woj. Wrocław

PRZEŁOM W PRACY M. R. N. W BIAŁEJ RAWSKIEJ

Wiele zmieniło się od chwili, kiedy Przewodniczącą Prezydium M. R. N. w Białej Rawskiej została ob. Piekarska. Świadoma swoich zadań i obowiązków natychmiast przystąpiła do wyteżonej pracy. „To energiczna kobieta“ — mówiono wśród ludzi. Czas stał się najlepszym potwierdzeniem tych słów. Początkowo M. R. N. natrafiała na różnego rodzaju trudności. Powodem ich były przede wszystkim zaległości z lat ubiegłych, tworzące sumę około 800 tys. złotych. Pomimo tego Prezydium M. R. N. mając tylko 216 zł. przystąpiło do wyremontowania szkoły i przedszkola. Zrobiono to wszystkim systemem gospodarczym. Ogólny koszt wyniósł 680 tys. zł.

Stare, walące się domy już od dłuższego czasu czekały na remont. Niestety — tym nie miał się kto zająć. Dopiero teraz przeprowadza się kapitalne remonty. W niedługim czasie zostanie oddana do użytku łaźnia miejska. Dwie ulice przebrukowane, a ul. Zjednoczenia otrzyma nową nawierzchnię na przestrzeni 400 m. Coraz większa ilość zieleńców stanie się prawdziwym miejscem wypoczynku społeczeństwa Białej Rawskiej. Przed 22 lipca 1951 r. przewiduje się całkowite zlikwidowanie analfabetyzmu. Nie umiejących czytać i pisać jest tam obecnie 96 ludzi, dla których zorganizowano 3 kursy. Komisja Oświatowa M. R. N. w br. uruchomiła kursy dokształcające dla dorosłych. Te osiągnięcia, zmieniające radykalnie oblicze miasta, pozwoliły Prezydium M. R. N. rzucić hasło współzawodnictwa w miastu i Rawie Mazowieckiej.

Brul. i syst.
Rogów k/Koluszek

Z życia rad narodowych

KOMISJE RAD NARODOWYCH WOJ. ŁÓDZKIEGO W ŚWIETLE OCENY WOJ. R. N. W ŁODZI

„Rada Narodowa“ poruszała już wielokrotnie sprawę organizacji i prac komisji rad.

W artykule „Komisje rad w świetle krytyki“ (Nr 17 „R. N.“ z br.) omówiono niewłaściwy dobór członków komisji w Pow. R. N. w Łodzi i w Pow. R. N. w Piotrkowie oraz objęcie planami pracy tych komisji zagadnień, które nie należą do ich kompetencji.

Sprawą komisji zajmowała się III sesja łódzkiej Woj. R. N. O tym, że należy usprawnić pracę komisji rad narodowych w woj. łódzkim pisał

w „Głosie Robotniczym“ (Nr 286) Przewodniczący Prezydium Woj. R. N. ob. Grochalski. Z dyskusji na sesji i z artykułu ob. Grochalskiego widać jasno, że sprawa poprawienia składu komisji i podniesienia poziomu ich pracy jest wciąż aktualna w woj. łódzkim. Świadczą o tym choćby następujące dane:

63% członków komisji na terenie województwa stanowią pracownicy umysłowi (na 1311 członków komisji ogółem jest 829 pracowników umysłowych),

23% członków komisji to robotnicy i tylko

13% to chłopci.

W komisjach uczestniczy bardzo niski odsetek kobiet — 21%. W

skład komisji weszło za mało młodzieży i za mało bezpartyjnych robotników i chłopów.

Powołanie do komisji ludzi przeciążonych wielu funkcjami społecznymi stwarza taki stan rzeczy, jak w Pow. R. N. w Łodzi, gdzie na pierwsze wspólne posiedzenie wszystkich komisji przybyło mniej niż połowę (!) członków komisji.

Przystawienie składu komisji, uzupełnienie komisji nowymi ludźmi nie powinno i nie może nastąpić ze szkodą samej pracy komisji. Komisje nie mogą być w stadium ciągłej reorganizacji, ani ciągłych narodzin i rozpoczynania pracy „od nowa“. Wtedy bowiem nic nowego by nie zrobiły.

Komisje już niewątpliwie mają w swym składzie wielką ilość ludzi oddanych pracy. Ci członkowie komisji powinni pozostać i doświadczeniem swym podzielić się z nowymi, z tymi którzy przyjdą spośród klasy robotniczej pracującego chłopstwa, kobiet i młodzieży, spośród partyjnych i bezpartyjnych.

Prezydium rad niejednokrotnie nie podchodzi właściwie do spraw komisji. Żle, gdy prezydium jest objęte i nie interesuje się pracami komisji. O takich szkodliwych wypaczeniach w pracach niektórych prezydiów rad w woj. łódzkim pisze w cytowanym artykule w „Głosie Robotniczym“ Przewodniczący Prezydium Woj. R. N. w Łodzi, ob. Grochalski: „Są jeszcze i takie prezydium, zwłaszcza na najniższym szczeblu, uchylające się od obowiązku śpieszenia komisjom z pomocą. Jest to wysoce niewłaściwe. Prezydium te nie rozumieją sensu wielkiej reformy ustrojowej i popełniają zasadniczy błąd. Po prostu usiłują nie dopuścić mas pracujących do rządzenia państwem. Ten niedopuszczalny przejaw musi być energicznie zwalczany. Stare nawyki wójtów, czy wszechwładnych sekretarzy gminnych winny bezpowrotnie zniknąć, a ich miejsce niechaj zajmie pełne współdziałanie ze społeczeństwem właśnie za pośrednictwem komisji radzieckich“.

Prezydium, szczególnie w pierwszym okresie po reformie, są odpowiedzialne za to, by komisje rad ruszyły z miejsca, by nowopowołani członkowie komisji wiedzieli, co mają robić i w jaki sposób.

Dobra praca komisji to gwarancja, że postanowienia rady będą wykonane. To także pewność, że inicjatywa mas ludowych zostanie właściwie wykorzystana, a żądania i postulaty pod adresem władz terenowych rzetelnie rozpatrzone.

GMINNA RADA NARODOWA W SMERDNICY — BRONI MAŁOROLNYCH CHŁOPÓW PRZED WYZYSKIEM SPEKULANTÓW WIEJSKICH

Jednym z najpoważniejszych zadań jakie mają do spełnienia rady narodowe — to opieka, pomoc i obrona małych i średniorolnych chłopów przed wyzyskiem ze strony bogaczy i spekulantów wiejskich.

Prezydium i komisje rad na każdy stwierdzony fakt wyzysku winny

natychmiast reagować, publicznie wyzyskiwaczy piętnować i pilnować przykładowego ich ukarania. Na tym odcinku walki z wrogiem klasowym rady narodowe coraz lepiej spełniają swój obowiązek — a przykładem tego może służyć fakt należytego wyczulenia na różne formy działalności wroga klasowego, jakie przejawiała Gminna Rada Narodowa w Smerdnicy.

W gminie mieszka ob. Antonina Sarna, wdowa wraz z sześciorgiem drobnych dzieci. Wiek dzieci i zdrowie nie pozwalały jej należycie prowadzić gospodarstwa, więc z radością przyjęła propozycje ob. Siemieńca: wspólnej pracy przy uprawie ziemi i zbiorze plonów. Przez krótki czas tej pomocy ob. Siemieńca wyłudził od wdowy kilka metrów zboża, ziemniaków i pod pozorem lepszej opieki zabrał do siebie konia i martwy inwentarz. Z chwilą gdy cały wartościowy dobytek został przeniesiony do gospodarstwa ob. Siemieńca, — przestał on pomagać wdowie w uprawie ziemi, a rozpoczął przy pomocy inwentarza wdowy zarabkować na własną rękę. Gdy nadszedł okres żniw a potem wykopków, ob. Sarna pozbawiona inwentarza i pomocy „dobrodzieja“ — spekulanta chcąc wykonać pilną pracę w gospodarstwie musiała zaciągać długi.

Stanem gospodarstwa ob. Sarny zainteresowała się Komisja Rolna i Prezydium Gminnej Rady Narodowej. Na posiedzeniu Prezydium z udziałem członków Komisji wysłuchano skargi ob. Sarny i wyjaśnienia ob. Siemieńca.

Zebrań ostro potępił postępowanie ob. Siemieńca, postanowili natychmiast odebrać zrabowany inwentarz martwy i żywy, oszacowali szkodę jaką poniosła ob. Sarna na kwotę 41.000.— złotych i wyznaczyli terminy zapłaty.

Część tej uchwały jest już wykonana — Prezydium skrupulatnie pilnuje wykonania z zachowaniem wyznaczonych terminów dalszej części uchwały. Opiekę nad gospodarstwem wdowy wzięło na siebie Prezydium.

Również na odcinku realizacji pomocy sąsiedzkiej Komisja Rolna i Prezydium przejawiają należytą czujność. Na wniosek Komisji i Prezydium został ukarany wysoka grzywną ob. Władysław Piwowarczyk z gromady Jezierzycze za odmowę udzielenia pomocy sąsiedzkiej

biednemu chłopu, wyznaczonej mu uchwałą Gminnej Rady Narodowej.

Chłopi małe i średniorolni widząc postępowanie swojej władzy ludowej darzą ją coraz większym zaufaniem.

Gmina zrealizowała podatek gruntowy i F.O.R. w 100% i wykonuje w pełni miesięczne plany skupu zboża.

NARADA GOSPODARCZA W GMINIE KOWAŁA POW. MIECHÓW

W dniu 15 września br. w świetlicy PGR w Jakubowicach, gmina Kowala, odbyła się t. zw. „narada gospodarcza“ aktywu społecznego powiatu i gminy. Było to właściwie otwarte posiedzenie Gminnej Rady Narodowej w Kowalach, na które prócz członków rady, przybyło prezydium rady powiatowej, aktyw polityczny gminy, działacze ZMP, przedstawiciele kół gospodyń wiejskich, nauczycielstwo oraz ludność okoliczna wsi. — Razem było ponad 100 osób. Przedmiotem obrad były sprawy rolne, a przede wszystkim zagadnienia dotyczące spółdzielczości produkcyjnej. Sprawy te należało przedyskutować na zebraniu publicznym, ponieważ na terenie gminy Kowala w trakcie organizacji jest 7 spółdzielni produkcyjnych.

Na porządku obrad m. inn. było sprawozdanie z działalności Prezydium Gm. R. N. W sprawozdaniu, omawiając sprawy rolne, podkreślono zagadnienie spółdzielczości produkcyjnej. Po sprawozdaniu wywiązała się obszerna dyskusja, w której zabierało głos około 30 mówców. Przemawiali nie tylko członkowie Rady. Większość mówców — to osoby spoza ich grona.

Dyskusję podsumował Przewodniczący Prezydium Pow. R. N. w Miechowie.

Dyskusja dała duży materiał. Należało go przeanalizować, wyciągnąć wnioski, należycie wykorzystać. Uczyniono to na wspólnym posiedzeniu Prezydiów Gminnej i Powiatowej Rady Narodowej. Posiedzenie to również odbyło się w gminie Kowala.

Plan pracy Prezydium Pow. R. N. w Miechowie przewiduje na IV kwartał 6 narad gospodarczych. Będą na nich omawiane najistotniejsze sprawy danych gmin.

**SPRAWY NOWEJ HUTY —
CZOŁOWYM ZAGADNIENIEM
RAD NARODOWYCH
WOJ. KRAKOWSKIEGO**

Dnia 7 października br. w Sali Konferencyjnej Prezydium Woj. R. N. w Krakowie odbyło się wspólne posiedzenie Prezydiów Wojewódzkiej Rady Narodowej, Miejskiej R. N. m. Krakowa oraz Powiatowej R. N. w Krakowie poświęcone sprawom budującego się dziś nowego miasta — Nowej Huty.

Na porządku obrad stanęły sprawy granic miasta oraz organizacji władz. Referaty obrazujące prace dokonane w tym okresie były ilustrowane starannie przygotowanymi planami i wykresami.

Z dyskusji wynikało, że zagadnienie Nowej Huty stało się dziś czołową sprawą zebranych na posiedzeniu prezydiów. Prezydium Woj. R.N. w Krakowie zobowiązało się oddać dla organizacji aparatu administracyjnego budującego się miasta najlepszych swych pracowników. Zadeklarowały pomoc i inne prezydya. Będzie również udzielona Nowej Hucie najdalej idąca pomoc techniczna.

Posiedzenie było należycie przygotowane, dyskusja ożywiona. Wy-

niki jego w formie wniosków będą przedłożone na sesję Wojewódzkiej Rady Narodowej.

**NIEUDANA NARADA
SPOŁECZNA GMINNEJ RADY
NARODOWEJ W GRĘBOWIE**

Z inicjatywy P. R. N. w Tarnobrzegu (woj. rzeszowskie) G. R. N. w Grębowie zorganizowała w godzinach popołudniowych dn. 3 października br. naradę miejscowego aktywu rady, organizacji społecznych, politycznych i młodzieżowych.

Celem narady było dalsze wzmacnianie bezpośredniej więzi władz gminy z miejscową ludnością pracującą.

Zebrani, w ilości ok. 60 osób, wysłuchali sprawozdania z dotychczasowej działalności Prezydium G.R.N. Prócz szeregu osiągnięć na polu działalności gospodarczej (budowa szkół, drogi, melioracja i inn.) Przewodniczący wskazał na naj słabszy odcinek pracy — nieuaktywnienie dotąd szerokiego mas pracującego chłopstwa.

Potwierdzeniem jego słów była dyskusja. Zabrali w niej głos: kierownik szkoły, nauczyciel, sołtys i zaledwie trzech innych obywateli „nieurzędników“. W dyskusji nie poruszono ważniejszych spraw, nie krytykowano dotychczasowej dzia-

łalności Prezydium, czy samej Rady, nie podawano żadnych projektów, pomysłów.

Jałowość dyskusji, ograniczenie zagadnień poruszanych w niej do sprawy towarów w spółdzielni i zniszczenia plonów przez dziki wskazuje, że cała Gminna Rada Narodowa łącznie z jej Prezydium musi ostro wziąć się do roboty, by przełamać bierność i zorganizować aktyw społeczny.

Jest rzeczą niemożliwą, by w Gminie nie było spraw, które właśnie na naradzie społecznej powinny wypłynąć, stwarzając możliwość ich szybkiego załatwienia przez Prezydium P. R. N., którego przewodniczący i sekretarz uczestniczyli na naradzie.

Sprawy skupu zboża, akcji siewnej, kontraktacji, szkolnictwa, elektryfikacji, walki z analfabetyzmem i wiele, wiele innych spraw w dyskusji w ogóle nie poruszono.

Przewodniczący G. R. N. słusznie mówił, że trzeba dużo jeszcze pracować na odcinku organizowania aktywu społecznego.

Wierzymy, że do tej pracy Gminna Rada Narodowa w Grębowie przystąpi od zaraz, a następna narada społeczna będzie zupełnie inna od opisanej.

Czekamy na wiadomości z Grębowa!

Przegląd ustawodawstwa

W okresie sprawozdawczym ukazały się Dzienniki Ustaw R. P. numery: 45 i 46.

Dziennik Ustaw Nr 45 z dnia 7 października 1950 r. zawiera m. in.:

Dekret z dnia 7 października 1950 r. o ustanowieniu dnia 12 października 1950 r. Dniem Wojska Polskiego (poz. 411).

Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 16 września 1950 r. w sprawie sposobu określania przejmowanych na własność Państwa nieruchomości ziemskich w razie, gdy ich granice zostały zatarte, oraz trybu postępowania w przypadku, gdy właściciel nieruchomości jest nieznany (poz. 416).

Rozporządzenie Ministrów Przemysłu Ciężkiego i Finansów z dnia 29 września 1950 r. w sprawie świadczeń osobistych i rzeczowych na cele powszechnej elektryfikacji wsi i osiedli (poz. 420).

Dziennik Ustaw Nr 46 z dnia 14 października 1950 r. zawiera:

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 27 września 1950 r. w sprawie zniesienia komisji klasyfikacyjno-szacunkowych i komisji osadnictwa nierolniczego (poz. 422).

W Monitorze Polskim w okresie sprawozdawczym zostały ogłoszone następujące uchwały, zarządzenia, instrukcje i okólniki o ogólniejszym znaczeniu:

Uchwała Prezydium Rządu z dnia 27 września 1950 r. w sprawie usprawnienia zaopatrzenia ludności w opał oraz dodatkowego pozyskania w 1950 r. w lasach państwowych

600.000 m sześć. drewna opałowego (M. P. Nr A — 103, poz. 1291).

Uchwała Rady Ministrów z dnia 27.IX.1950 r. o zmianie instrukcji Nr 3 w sprawie tworzenia wydziałów i referatów prezydiów rad narodowych (M. P. Nr A — 106, poz. 1334). Uchwała Prezydium Rządu z dnia 13 września 1950 r. w sprawie wzmoczenia dyscypliny finansowej na odcinku podatku od wynagrodzeń i składek na Społeczny Fundusz Oszczędnościowy „C“ oraz w sprawie umorzenia zaległości w podatku od wynagrodzeń u płatników administracji publicznej, gospodarki uspołecznionej i instytucji społecznych. (M. P. Nr A — 106, poz. 1335).

Uchwała Prezydium Rządu z dnia 27 września 1950 r. w sprawie likwidacji jednostek organizacyjnych ogólnego zarządu nieruchomości państwowych. (M. P. Nr A — 106, poz. 1336).

Uchwała Prezydium Rządu z dnia 27 września 1950 r. w sprawie rozdysponowania mienia nierolniczego na obszarze Ziemi Odzyskanych i b. W. M. Gdańska na cele publiczne. (M. P. Nr A — 106, poz. 1337).

Uchwała Prezydium Rządu z dnia 27 września 1950 r. w sprawie opracowania nowych kodeksów Polskiej Ludowej — karnego i cywilnego. (M. P. Nr A — 106, poz. 1339).

Zarządzenie Ministra Finansów z dnia 26 sierpnia 1950 r., zmieniające zarządzenie Ministra Skarbu z dnia 24 maja 1949 r. w sprawie częściowego lub całkowitego zwolnienia niektórych kategorii wynagrodzeń od podatku od wynagrodzeń oraz przyznające zwolnienie od podatku od wynagrodzeń wynagrodzenia, przysługującego z okazji „Święta Górnika“. (M. P. Nr A — 108, poz. 1353).

Uchwała Prezydium Rządu z dnia 27 września 1950 r. w sprawie zasad obowiązujących przy przekazywaniu domków jedno i dwurodzinnych na obszarze Ziemi Odzyskanych i b. W. M. Gdańska. (M. P. Nr A — 110, poz. 1379).

Okólnik Nr 15 Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego z dnia 11 października 1950 r. w sprawie kontroli zużycia paliwa przez pojazdy mechaniczne. (M. P. Nr A — 111, poz. 1390).

ŚWIADCZENIA OSOBISTE I RZECZOWE NA CELE Powszechniej Elektryfikacji Wsi i Osiedli

Rozporządzenie Ministrów Przemysłu Ciężkiego i Finansów z dn. 29.IX.1950 (Dz. U.R.P. Nr 45, poz. 420) określiło następujące zasady wprowadzenia świadczeń osobistych i rzeczowych na cele powszechniej elektryfikacji wsi i osiedli.

Na wniosek zjednoczenia energetycznego, przeprowadzającego powszechną elektryfikację, **prezydium gminnej rady narodowej** wyznacza spośród mieszkańców wsi lub osiedla, objętego powszechną elektryfikacją, osoby obowiązane do wykonania prostej (niewykwalifikowanej) pracy lub do dostarczenia podwód na cele elektryfikacji, kwater dla pracowników oraz pomieszczeń na sprzęt i materiały.

Należności za pracę, dostarczone podwoły, kwatery oraz pomieszczenia na sprzęt i materiały obliczone będą według stawek: ustalonych przez **prezydium powiatowej rady narodowej**.

Stawki wynagrodzenia za pracę nie mogą być wyższe od stawek przewidzianych w układach zbiorowych dla pracowników przedsiębiorstw montażowo-budowlanych.

Wynagrodzenie za świadczenia osobiste i rzeczowe, wykonywane przy powszechniej elektryfikacji wsi i osiedli, wypłaca zjednoczenie energetyczne zainteresowanym na podstawie wykazów, **przedstawionych przez prezydium gminnej rady narodowej**.

PAŃSTWOWA INSPEKCJA HANDLOWA

Celem usprawnienia zaopatrzenia w towary mas pracujących, dla zabezpieczenia interesów konsumenta i sprawności jego obsługi oraz w celu skutecznego zwalczania spekulacji dekret z dn. 21. IX. 1950 r. (Dz. U.R.P. Nr 44 poz. 396) powołał Państwową Inspekcję Handlową.

Zasady organizacji i trybu postępowania są następujące:

Państwowa Inspekcja Handlowa podlega Ministrowi Handlu Wewnętrznego.

Organami Państwowej Inspekcji Handlowej są:

1) Główny Inspektorat, na czele którego stoi Główny Inspektor, którego mianuje i zwalnia Minister Handlu Wewnętrznego oraz

2) wojewódzkie inspektoraty (inspektoraty w m. st. Warszawie i m. Łodzi), na czele których stoją wojewódzcy inspektorzy.

Minister Handlu Wewnętrznego może w razie potrzeby powołać na wniosek Głównego Inspektora inspektoraty powiatowe, na czele których stoją powiatowi inspektorzy.

Wojewódzkich i powiatowych inspektorów mianuje i zwalnia Minister Handlu Wewnętrznego po zasięgnięciu opinii **prezydium właściwej rady narodowej**.

Wojewódzkie i powiatowe inspektoraty obowiązane są u

plany działalności na terenie województwa lub powiatu oraz składać im okresowe, a na żądanie również do-
różne sprawozdania. Wojewódzkie i powiatowe inspek-
toraty obowiązane są nadto **wykonywać polecenia pre-
zydium właściwych rad narodowych** w zakresie ustalo-
nym zadaniami Państwowej Inspekcji Handlowej.

Zadaniem Państwowej Inspekcji Handlowej jest
ochrona interesów konsumenta, współdziałanie w zwal-
czaniu spekulacji oraz czuwanie nad przestrzeganiem
przepisów, dotyczących obrotu towarowego, i nad pra-
widłością działania aparatu handlowego, a w szegól-
ności:

- 1) inspekcja uspołecznionej i prywatnej sieci handlo-
wej oraz żywienia zbiorowego pod względem ilości-
ciowego, jakościowego i asortymentowego zaopa-
trzenia towarowego,
- 2) sprawdzanie prowadzenia ksiągk zażaleń i sposo-
bu załatwiania zażaleń,
- 3) inspekcja przestrzegania obowiązujących cen
i ustalonych marż zarobkowych,
- 4) badanie jakości artykułów, stanowiących przed-
miot wewnętrznego obrotu towarowego przez pro-
wadzenie w tym celu laboratoriów analitycznych,
- 5) współdziałanie w zwalczaniu handlu nielegalnego
i łańcuskowego oraz innych form spekulacji, jak
również gromadzenia i ukrywania towarów.

Państwowa Inspekcja Handlowa współdziała z **orga-
nami kontroli wewnętrznej i społecznej**.

Tryb tego współdziałania określi za zgodą Rady Pań-
stwa Prezes Rady Ministrów na wniosek Ministra Han-
dlu Wewnętrznego i w porozumieniu z Najwyższą Izba
Kontroli.

ZNIESIENIE KOMISJI KLASYFIKACYJNO- SZACUNKOWYCH I KOMISJI OSADNICTWA NIEROLNICZEGO

Rozporządzenie Rady Ministrów z dn. 27. IX. 1950 r.
(Dz. U.R.P. Nr 46, poz. 422) zniósł komisje klasyfikacyj-
no-szacunkowe i komisje osadnictwa nierolniczego ist-
niejące na podstawie dekretu z dnia 6 grudnia 1946 r.
o przekazywaniu przez Państwo mienia nierolniczego
na obszarze Ziemi Odzyskanych i b. Wolnego Miasta
Gdańska (Dz. U.R.P. Nr 71, poz. 389).

Kompetencje zniesionych komisji w odniesieniu do
przekazywania domków mieszkalnych jedno- lub dwu-
rodzinnych przenosi się na **prezidia miejskich (gmin-
nych) rad narodowych**, w których zarządzie domki te
się znajdują.

REJESTR NIEMUCHOMOŚCI PAŃSTWOWYCH

Uchwała Prezydium Rządu z dnia 27.IX. 1950 r. (Mo-
nitor Polski Nr A-106, poz. 1338) ustaliła następujące
zasady prowadzenia rejestrów nieruchomości państwo-
wych.

Minister Gospodarki Komunalnej prowadzi rejestr
państwowych nieruchomości nierolniczych.

**Rady Narodowe współdziałają w wykonaniu powyż-
szego zadania w granicach swojej właściwości teryto-
rialnej.**

Rejestr państwowych nieruchomości nierolniczych ma
stanowić ewidencję wszystkich nieruchomości nierolni-

czych będących własnością Państwa ze wskazaniem organu sprawującego zarząd i użytkowanie.

Prace nad założeniem rejestru powinny być ukończone do dnia 30 czerwca 1951 roku.

WOJEWÓDZKIE BIURA MIEJSKIEGO HANDLU DETALICZNEGO

Uchwała Rady Ministrów z dn. 6. IX. 1950 r. o zmianie Instrukcji Nr 8 w sprawie organizacji wewnętrznej i etatów wydziałów prezydiów rad narodowych (Monitor Polski Nr A-100, poz. 1259) ustaliła następujące zasady organizacji Wojewódzkich Biur Miejskiego Handlu Detalicznego.

Obok Wydziałów Handlu prezydiów wojewódzkich rad narodowych działają Wojewódzkie Biura Miejskiego Handlu Detalicznego, powoływane zarządzeniem Ministra Handlu Wewnętrznego w porozumieniu z Przewodniczącym Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego i Ministerem Finansów.

Należą do ich właściwości: sprawy planowania, koordynacji oraz nadzoru fachowego nad działalnością przedsiębiorstw Miejskiego Handlu Detalicznego, opracowanie zbiorczych planów finansowo-gospodarczych i inwestycyjnych tych przedsiębiorstw oraz przedkładanie ich w ustalonym trybie do zatwierdzenia wojewódzkim radom narodowym; zatwierdzanie planów sieci i planów finansowo-gospodarczych w ramach zbior-

czego planu finansowo-gospodarczego, zatwierdzonego przez wojewódzką radę narodową.

Wojewódzkie Biura Miejskiego Handlu Detalicznego są głównymi uczestnikami systemu finansowego oraz głównymi inwestorami dla nadzorowanych przedsiębiorstw. Na czele biura stoi dyrektor, mianowany i odwoływany przez prezydium wojewódzkiej rady narodowej za zgodą Ministra Handlu Wewnętrznego.

ZMIANY W ORGANIZACJI NACZELNYCH WŁADZ GOSPODARKI NARODOWEJ

Dekret z dn. 21 września 1950 r. (Dz. U.R.P. Nr 44, poz. 400) wprowadził następujące zmiany w organizacji naczelnych władz gospodarki narodowej.

Zostały uchylone dotychczasowe przepisy stanowiące, że Komitet Ekonomiczny Rady Ministrów jest powołany do kierowania gospodarką narodową, jak też odpowiednie przepisy organizacyjne.

Natomiast stanowi się, że przewidziany w obowiązujących przepisach zakres właściwości Komitetu Ekonomicznego Rady Ministrów przechodzi na Prezydium Rządu.

W związku z tym zakres działania określony w przepisach dla Przewodniczącego Komitetu Ekonomicznego Rady Ministrów przeszedł na Przewodniczącego Komisji Planowania Gospodarczego.

Ponadto Centralny Urząd Szkolenia Zawodowego został podporządkowany Prezesowi Rady Ministrów.

Wiadomości urzędowe

KANCELARIA
RADY PAŃSTWA
Org. I/6/1355/50

Warszawa, dn. 23.X. 1950 r.

PREZYDIA WOJEWÓDZKICH I POWIATOWYCH RAD NARODOWYCH

OKÓLNIK NR 32

W SPRAWIE WYBORÓW DO KOMITETÓW RODZIELSKICH ORAZ ZAPEWNIENIA ICH WSPÓŁPRACY Z RADAMI NARODOWYMI

Zarządzeniem Ministra Oświaty z dnia 26. II. 1949 r. Nr II-1175/49 powołane zostały przy wszystkich szkołach (w tej liczbie i zawodowych) oraz przedszkolach komitety rodzicielskie.

Do zadań komitetów należy: a) współdziałanie z właściwymi władzami w dziele realizacji powszechności nauczania, b) czuwanie nad demokratycznym kierunkiem wychowania młodzieży w szkole i poza szkołą, c) udzielanie pomocy szkole w zaspokajaniu jej potrzeb oraz umacnianie łączności szkoły z masami pracującymi i ich organizacjami.

Komitety rodzicielskie w dotychczasowej swej pracy odegrały na ogół pozytywną rolę. Przychodziły one z pomocą szkołom w rozwiązywaniu spraw gospodarczych, jak również przejawiały aktywność na odcinku wychowawczym, dbając o lepszą frekwencję uczniów, pomagając szkołom w osiągnięciu lepszych wyników nauczania oraz w urządzaniu uroczystości szkolnych.

Komitety rodzicielskie wpływały na kształtowanie postawy demokratycznej wśród nauczycieli.

Z uwagi na dużą łączność, jaka zachodzi pomiędzy zadaniami komitetów rodzicielskich a działalnością rad na odcinku oświaty, należy mocniej powiązać pracę komitetów z radami narodowymi, w szczególności z ich komisjami oświaty i kultury. W związku z tym rady narodowe powinny nawiązać jak najbardziej ścisłą współpracę z komitetami rodzicielskimi zarówno w toku wyborów do nich, jak i w bieżącej pracy komitetów rodzicielskich.

Dla zagwarantowania sprawnego przeprowadzenia wyborów do nowych komitetów rodzicielskich, Kancelaria Rady Państwa w porozumieniu z Prezydium Rady Ministrów, Zespół II, zaleca prezydium rad narodowych przestrzeganie podanych niżej wytycznych:

1) Prezydium wojewódzkich rad narodowych podejmuje uchwały o przeprowadzeniu w okresie od I.XI. do 15.XII. 1950 r. wyborów do komitetów rodzicielskich na terenie województwa. Wykonanie tej uchwały prezydium wojewódzkiej rady narodowej winno zlecić prezydium powiatowych rad narodowych.

2) Wybory winny być przeprowadzone w dni wolne od pracy (święteczne) lub w dni powszednie w porze wieczornej, aby umożliwić jak największej ilości rodziców obecność na zebraniach wyborczych.

3) Na zebraniu wyborczym winien być wygłoszony referat na temat „Zadania Komitetów Rodzicielskich na odcinku wychowawczym”. Referat winien wygłosić jeden z nauczycieli lub rodziców. Po referacie sprawo-

rdanie z dotychczasowej działalności komitetu składa komitet dotychczasowy i komisja rewizyjna. Po sprawozdaniu następuje dyskusja nad sprawozdaniem, a następnie mają miejsce wybory nowego komitetu.

4) Skład nowego komitetu proponuje ustępujący komitet rodzicielski w porozumieniu z kierownictwem szkoły i miejscowymi organizacjami politycznymi. Do nowych komitetów rodzicielskich należy wprowadzić ze starego składu tych wszystkich rodziców, którzy wykazali się dobrą pracą i zrozumieniem zadań w dziedzinie demokratyzacji szkoły, którzy cieszą się zaufaniem w swym środowisku. Poza tym należy dążyć do zwiększenia w komitetach rodzicielskich udziału przewodników pracy i kobiet. Spośród członków organizacji politycznych należy typować osoby nie obciążone już wielu funkcjami.

Zarówno w okresie wyborów do komitetów rodzicielskich, jak i po ich przeprowadzeniu, należy zapewnić szeroką współpracę między komitetami rodzicielskimi a komisjami oświaty i kultury rad narodowych.

W szczególności komisje oświaty i kultury winny:

1. niezwłocznie włączyć się w akcję wyborczą do szkolnych komitetów rodzicielskich i udzielić tym komitetom pomocy w akcji wyborczej;
2. na najbliższym posiedzeniu komisji omówić szczegółowo współpracę komisji oświaty i kultury z komitetami rodzicielskimi i ustalić stałe jej formy;
3. dla zapewnienia trwałej współpracy komisji oświaty i kultury rad narodowych z komitetami rodzicielskimi, uzupełnić skład komisji przez powołanie jednego lub dwóch aktywnych działaczy komitetów rodzicielskich;
4. udzielać pomocy komitetom rodzicielskim w ich pracy, nadzorując jednocześnie w trybie kontroli społecznej działalność komitetów rodzicielskich.

Prezidia wojewódzkich i powiatowych rad narodowych w sprawozdaniu za IV kwartał 1950 r. powinny podać przebieg i ocenę wyborów do komitetów rodzicielskich.

Szef Kancelarii Rady Państwa
Marian Rybicki

**KANCELARIA
RADY PAŃSTWA**
L. dz. Org. I/1410/50

Warszawa, dn. 29.X. 1950 r.

PREZYDIA RAD NARODOWYCH
(wszystkie)

OKÓLNIK Nr 33

**W SPRAWIE UDZIAŁU RAD NARODOWYCH
W AKCJI ZWIĄZANEJ ZE ZMIANĄ SYSTEMU
PIENIĘŻNEGO**

Ustawa z dnia 28.X. 1950 r. o zmianie systemu pieniężnego powinna mobilizować do szerokiej działalności nie tylko prezidia rad, ich wydziały i referaty, ale i sieć komisji oraz aktyw społeczny rad narodowych.

Reforma powyższa skierowana swoim ostrzem przeciwko żywiołom spekulacyjnym i pasożytniczym przyniesie w dalszym wyniku poważne korzyści masom pracującym miast i wsi przez wprowadzenie nowego wysockowartościowego pieniądza, który przyczyni się do

dalszego wzrostu gospodarki narodowej i stałego wzmocnienia siły nabywczej naszej waluty.

Aby sparaliżować próby wykorzystania reformy przez wrogie żywioły do walki przeciwko państwu ludowemu, rady narodowe winny niezwłocznie włączyć się do kampanii wyjaśniającej sens reformy i prowadzić tę kampanię wespół z czynnikami politycznymi, związkami zawodowymi i organizacjami społecznymi.

Najważniejszym zadaniem komisji rad narodowych jest czuwać nad sprawnym przebiegiem wymiany pieniędzy dotychczasowych na nowe złote, przeciwdziałać wszelkim wypaczeniom uchwał i zarządzeń władz naczelnych w wypłacaniu zarobków i należności pracowniczych, lub w spłacie zobowiązań chłopów małych i średniorolnych wobec bogaczy wiejskich, kontrolować, czy ceny pobierane za produkty są zgodne z cennikiem urzędowym, walczyć z wszelkimi próbami oszustw czy spekulacji w stosunku do osób niedostatecznie zorientowanych w instrukcjach i zarządzeniach władz.

Kancelaria Rady Państwa zaleca radom narodowym w szczególności, co następuje:

1) Rady narodowe, które odbywają swe sesje w dniach od 30.X. do 8.XI. 1950 r. włączają do porządku obrad sprawę zmiany systemu pieniężnego. Na sesji tej należy omówić przebieg akcji, oraz wytyczne działalności prezydium rady, wydziałów (referatów) i komisji w dziedzinie sprawnego zabezpieczenia zmiany systemu pieniężnego.

2) W czasie od 30.X. do 8.XI. 1950 r. komisje finansów, budżetu i planu oraz komisje handlu przy wojewódzkich i powiatowych radach narodowych oraz radach narodowych miast stanowiących powiaty miejskie, a także komisje finansowo-budżetowe przy pozostałych radach współdziałają w organizowaniu punktów wymiany gotówki, jak i kontroli placówek sieci handlowej.

3) Wszyscy członkowie rady winni otrzymać określone zadania, aby w ramach swych możliwości zapewnili sprawne i rzetelne wykonanie zadań, wynikających z ustawy z dnia 28.X. 1950 r. o zmianie systemu pieniężnego.

Szef Kancelarii Rady Państwa
Marian Rybicki

**PREZYDIUM
RADY MINISTRÓW
ZESPÓŁ II**
Nr 01

Warszawa, dn. 25. X. 1950 r.

**TYMCZASOWE RAMOWE WYTYCZNE W SPRAWIE
PODZIAŁU FUNKCJI W WYDZIAŁACH OGÓLNYCH
PREZYDIÓW POWIATOWYCH RAD NARODOWYCH
I RAD NARODOWYCH MIAST, STANOWIĄCYCH
POWIATY MIEJSKIE (LICZĄCE PONIŻEJ 100 TYS.
MIESZKAŃCÓW).**

I. Organizacja

Wydział Ogólny dzieli się na następujące referaty:

I. Referat Ogólny	— (znak: O. O.)
II. Referat Organizacyjny	— (znak: O. Org.)
III. Referat Gospodarczy	— (znak: O. G.)
IV. Referat Transportowy	— (znak: O. T.)

II. Podział czynności

1. **Referat Ogólny** obejmuje sprawy: wynikające ze stanowiska Prezydium Powiatowej (Miejskiej) Rady Narodowej oraz nie należące do zakresu działania innych wydziałów i referatów. W skład tego oddziału wchodzi Kancelaria Ogólna i Biblioteka urzędowa.

Referat ten załatwia następujące sprawy:

- 1) wynikające z reprezentacji Powiatowej (Miejskiej) Rady Narodowej,
- 2) przyjmowanie zeznań patentów do protokołu,
- 3) współpracy z Kołem Związku Zawodowego w zakresie organizacji współzawodnictwa na terenie urzędu,
- 4) sprawy komisji odznaczeniowej,
- 5) wnioski o odznaczenia za zasługi na polu pracy społecznej i zawodowej, długoletnie pożycie małżeńskie, matek licznego potomstwa, doręczeń i dekoracji,
- 6) sprawy skarg, zażaleń i doniesień piśmiennych,
- 7) sprawy przyjęć ludności w sprawach skarg, zażaleń i doniesień,
- 8) kancelaria ogólna — obejmująca wspólne dla wydziałów i referatów Prezydium Powiatowej (Miejskiej) Rady Narodowej:
  - a) Biuro informacyjno-podawcze,
  - b) ekspedycję,
  - c) składnicę akt,
  - d) powielarnię.
- 9) **Biblioteka** — należą tu sprawy księgozbioru głównego, wydawnictw urzędowych i periodycznych, oraz opracowania wytycznych i instrukcji dla kierowników bibliotek prezydiów rad narodowych niższego stopnia odnośnie organizacji i techniki prowadzenia księgozbioru.

Biblioteka urzędowa dzieli się na:

- a) bibliotekę główną (księgozbiór zasadniczy) wchodząca w skład Wydziału Ogólnego,
- b) księgozbiory podręczne Wydziałowe (Referatowe), które stanowią część składową biblioteki głównej.

2. **Referat Organizacyjny** obejmuje sprawy: organizacji władz terenowych, metod pracy, norm etatów, sprawozdawczości i sekretarskie.

Należą tu następujące sprawy:

- 1) wprowadzenia w życie przepisów o terenowych organach jednolitej władzy państwowej oraz regulowanie spraw bieżących z tego zakresu,
- 2) sprawy organizacji i metod pracy prezydiów rad niższego stopnia oraz opracowywania w tej dziedzinie instrukcji i wytycznych,
- 3) akcji racjonalizatorstwa,
- 4) sprawy barw, godeł i oznak państwowych, pieczęci i oznak władz, urzędów, organów i instytucji,
- 5) ustalania potrzeb i wnioskowania do władz nadrzędnych w sprawach norm etatów, stanowisk w wydziałach i referatach Prezydium Powiatowej

(Miejskiej) Rady Narodowej oraz opiniowanie w tym zakresie wniosków prezydiów rad narodowych niższego stopnia i instytucji podległych,

- 6) rozstrzyganie sporów kompetencyjnych pomiędzy wydziałami (referatami) prezydium oraz postępowanie ze sprawami nie należącymi do zakresu działania terenowych organów jednolitej władzy państwowej,
- 6a) sprawy podziału terytorialnego (tworzenie, zniesienie i zmiany granic jednostek administracyjnych oraz gromad),
- 7) sprawy władzy w gromadach i urzędu sołtysa,
- 8) sprawy przygotowania sesji Powiatowej (Miejskiej) Rady Narodowej,
- 9) zbieranie i analizowanie wyników sesji, opracowywanie i przygotowywanie projektów odpowiednich zarządzeń,
- 10) sprawy nadzoru nad wykonywaniem uchwał Powiatowej (Miejskiej) Rady Narodowej oraz wytycznych władz zwierzchnich,
- 11) sprawy osobowe członków Powiatowej (Miejskiej) Rady Narodowej (diet, legitymacji itp.),
- 12) analiza sprawozdań i protokołów z posiedzeń rad narodowych niższego stopnia oraz przedstawianie wniosków do decyzji Powiatowej Rady Narodowej,
- 13) zawieszanie wykonania uchwał rad narodowych niższych stopni oraz przedstawianie tych uchwał do decyzji Powiatowej Radzie Narodowej (w porozumieniu z zainteresowanymi wydziałami),
- 14) sprawy osobowe i prowadzenie ewidencji członków terenowych rad narodowych,
- 15) sprawy posiedzeń, konferencji, zjazdów i odpraw organizowanych przez Prezydium Powiatowej (Miejskiej) Rady Narodowej i ich obsługi,
- 16) zbieranie materiałów informacyjnych zleconych przez Prezydium Powiatowej (Miejskiej) Rady Narodowej — i sprawy pracowe,
- 17) przygotowanie i prowadzenie specjalnych akcji i prac zleconych przez Prezydium Powiatowej (Miejskiej) Rady Narodowej; sprawy uchylania uchwał prezydiów rad narodowych niższego stopnia,
- 18) kontrola wykonania uchwał Prezydium Powiatowej (Miejskiej) Rady Narodowej,
- 19) analiza protokołów z posiedzeń prezydium rad narodowych niższego stopnia, oraz uchylanie ich uchwał,
- 20) powoływanie komisji Powiatowej (Miejskiej) Rady Narodowej i zmiany ich składu osobowego,
- 21) obsługa techniczno-biurowa posiedzeń komisji,
- 22) nadzór nad obsługą komisji rad narodowych niższego stopnia,
- 23) sprawy osobowe członków komisji, a zwłaszcza delegacji służbowych, diet i zwrotu kosztów,
- 24) sprawy realizacji wniosków komisji Powiatowej (Miejskiej) Rady Narodowej.
- 25) sprawy instruktażu terenowego (stałe instruowanie prezydiów rad narodowych niższego stopnia

i ich referatów ogólno-administracyjnych w zakresie zagadnień objętych ich działalnością),

- 26) sprawy koordynacji pracy i planów pracy,
- 27) sprawozdawczość z wykonania planów pracy,
- 28) sprawozdawczość dla władz przełożonych,
- 29) współdziałanie z Prokuratorią Generalną R. P.,
- 29a) sprawy pomocy prawnej wydziałom i referatom Prezydium Powiatowych i Miejskich Rad Narodowych,
- 30) Sekretariat Prezydium, który załatwia:
  - a) sprawy przyjęć interesantów przez członków Prezydium,
  - b) sprawy wyjazdów służbowych członków Prezydium,
  - c) zbieranie materiałów informacyjnych dla Prezydium,
  - d) sprawy specjalnie zlecone przez przewodniczącego i członków Prezydium,
  - e) ewidencja konferencji, zjazdów, przyjęć i innych zewnętrznych wystąpień przewodniczącego i członków Prezydium,
  - f) ewidencja spraw zastrzeżonych przez przewodniczącego i członków Prezydium do osobistego lub terminowego zreferowania przez kierowników wydziałów (referatów).

3. Referat Gospodarczy obejmuje sprawy: obsługi gospodarczej Prezydium Powiatowej (Miejskiej) Rady Narodowej.

Referat ten załatwia następujące sprawy:

- 1) sprawy gospodarki lokalami biurowymi,
- 2) czynności związane z administrowaniem budynków użytkowanych przez Prezydium Rady,
- 3) opracowywanie wytycznych w powyższym zakresie dla Prezydiów Rad Narodowych niższych stopni,
- 4) naprawy, remonty i konserwacja budynków i pomieszczeń biurowych Prezydium Powiatowej (Miejskiej) Rady Narodowej,
- 5) nadzór nad pracownikami fizycznymi (woźnymi, gońcami, sprzątaczkami),
- 6) zakup, remont i konserwacja inwentarza ruchomego oraz materiałów kancelaryjnych,
- 7) prowadzenie ksiąg inwentarza ruchomego,
- 8) sprawy centrali telefonicznej, telefonów i rozmów,
- 9) sprawy zaopatrzenia wydziałów (referatów) Prezydium Powiatowej (Miejskiej) Rady Narodowej w materiały i pomoce biurowe,
- 10) prowadzenie księgi materiałowej,
- 11) ewidencja druków zwykłych i dokumentarnych,
- 12) sprawy zaopatrzenia w urzędowe znaczki pocztowe

we w biurach Prezydium Powiatowej (Miejskiej) Rady Narodowej,

- 13) prowadzenie składnicy materiałów i magazynów,
- 14) sprawy preliminarza budżetowego w ramach działalności wydziałów i referatów, dla których władzą naczelną jest Prezes Rady Ministrów,
- 15) sprawy inwestycji budynków administracyjnych (sprawy rachunkowo-kasowe załatwia Wydział Finansowy).

4. Referat Transportowy — obejmuje sprawy obsługi komunikacyjnej wydziałów i referatów Prezydium Powiatowej (Miejskiej) Rady Narodowej i sprawy nadzoru i kontroli gospodarki środkami lokomocji w instytucjach podległych. Do zakresu działania Referatu Transportowego nie należy gospodarka taborem transportowym służącym jako narzędzie pracy przy robotach drogowych i wodno-melioracyjnych.

Referat ten załatwia następujące sprawy:

- 1) obsługi komunikacyjnej wydziałów (referatów) Prezydium Powiatowej (Miejskiej) Rady Narodowej,
- 2) norm etatów samochodowych,
- 3) przydziału, nabycia i zbycia pojazdów mechanicznych,
- 4) inwentaryzacji i rejestracji pojazdów,
- 5) prowadzenia księgi ewidencyjnej pojazdów mechanicznych i części samochodowych,
- 6) prowadzenia posiadanych własnych warsztatów samochodowych, garaży i nadzoru nad technicznym stanem samochodów,
- 7) kontroli pracy środków lokomocji,
- 8) zaopatrywania i magazynowania części zamiennych, narzędzi, materiałów pędnych i ogumienia,
- 9) nadzoru nad kierowcami, pomocnikami i mechanikami warsztatowymi oraz ich sprawy osobowe, płacy i premii.

Uwaga: Następujące punkty nie dotyczą Wydziału Ogólnego miast stanowiących powiaty liczące poniżej 100 tys. mieszkańców.

Referat Organizacyjny

pkt.: 2, 7, 12, 13, 14, 19.

w pkt. 17 nie dotyczą Wydziału Ogólnego miast sprawy uchylania uchwał prezydiów rad narodowych niższego stopnia.

pkt. 25 winien brzmieć: „sprawy instruktażu“ (stałe instruowanie i współdziałanie z komitetami blokowymi, pomoc i przygotowywanie zebrań z ludnością, pomoc w pracy komisjom rady narodowej, ułatwianie i organizowanie bezpośrednich kontaktów prezydium z masami pracującymi na zakładach pracy)

Referat Gospodarczy

pkt. 3.

Z-ca Dyrektora Generalnego

W. Morawski

Głosy prasy

ZOBOWIĄZANIA W 33 ROCZNICĘ WIELKIEJ REWOLUCJI PAŹDZIERNIKOWEJ

Dla uczczenia 33 rocznicy Wielkiej Rewolucji Październikowej pracownicy Prezydium Powiatowej Rady Narodowej w **Skierniewicach** postanowili przez dwie niedziele pomagać swym kolegom w gminnych radach narodowych na terenie powiatu, aby usunąć zaległości, zwłaszcza w gminach pracujących dotychczas słabo. Następnie, poza godzinami służbowymi, postanowili przeprowadzić kontrolę sanitarną miasta oraz zakończyć budowę pomnika Wdzięczności za uzyskane ze sprzedaży cegiełek 100 tysięcy złotych. (Życie Warszawy Nr 289).

Członkowie Związku Zawodowego Pracowników Drogowych przy P. R. N. w **Grudziądzu**, powzięli uchwałę, by z okazji 33 rocznicy Rewolucji Październikowej przedterminowo wykonać następujące prace:

Wykończyć budowę mostu żelbetonowego w **Ślupie**, planowaną poprzednio na rok 1951. Przez przyspieszenie budowy konstrukcji nośnej most oddany zostanie do użytku już w 1950 roku.

Przebudować i umocnić most przez **Trynkę w Owczarkach**. Ułożyć nowy most gminny w **Tarpticu**.

Wykonanie powyższych zobowiązań da w sumie około 2 milionów złotych oszczędności. (Gazeta Pomorska Nr 282).

Bydgoska Wojewódzka Rada Narodowa w obliczu zadań stojących przed terenowymi radami narodowymi w walce o Pokój wezwała wszystkie powiatowe i gminne rady narodowe do podtrzymania inicjatywy Wojewódzkiej Konferencji Obróńców Pokoju województwa bydgoskiego z 1 października 1950 r. w sprawie ufundowania przez społeczeństwo tegoż województwa samochodu sanitarnego dla walczącej Korei. (Ilustrowany Kurier Polski Nr 281).

Mieszkańcy wsi **Patoka, gminy Krzywa** pow. złotoryjskiego, odpowiadając na apel huty „Pokój“, podjęli zobowiązanie zorganizowania czynu melioracyjnego. W czynie tym zobowiązali się oczyścić rowy nawadniające o długości 7 km oraz odpływające główne i boczne biegnące przez podmokłe grunty gromadzkie, których oczyszczenie znacznie przyczyni się do osuszenia urodzajnej ziemi w gromadzie Patoka.

Poza tym przeprowadzą meliorację 50 ha łąki oraz zdrenują 140 ha gruntów ornych. Prace te rozpoczną w najbliższych dniach, po zakończeniu najpilniejszych polnych robót jesiennych.

Gminna Rada Narodowa w **Krzywej** przyjdzie również z wydatną pomocą finansową, asygnując na ten cel około 400 tysięcy zł. Oprócz tego każda gromada w gminie **Krzywa** zmobilizuje po 30 osób, na 1 dzień do pracy melioracyjnej w Patoce.

Wykonaniem tych prac, mieszkańcy gromady **Patoka** zaoszczędzą Państwu 2 miliony złotych. (Gazeta Robotnicza Nr 276).

POWIĄZANIE MAS PRACUJĄCYCH Z RADAMI NARODOWYMI

Nową formę powiązania rad narodowych z masami pracującymi zainicjowało ostatnio Prezydium Powiatowej Rady Narodowej w **Kutnie**, woj. łódzkiego. Zorganizowano mianowicie tygodniowe zebrania ogólne, dla miejscowego społeczeństwa, na których poszczególne komisje rady i wydziały prezydium omawiają wspólnie z robotnikami i chłopami wszelkie sprawy związane z potrzebami i troskami mieszkańców powiatu.

Już pierwsze zebrania świadczą o celowości tego postanowienia. (Rzeczpospolita Nr 276).

Ostatnia plenarna sesja MRN w **Sobolewnie** po raz pierwszy odbyła się w zakładzie pracy (Centrala Tekstylna). W czasie dyskusji robotnicy uskarżali się na niedociągnięcia na odcinku zaopatrzenia i na brak rozrywek kulturalnych.

Wyjaśnień udzielał sekretarz Prezydium PRN, który stwierdził, że właśnie uwagi i skargi mas z terenu pozwolą

Radzie na wysunięcie słusznych wniosków i zapobieganie złu. Postanowiono jak najczęściej organizować plenarne sesje Rady w miejscowych zakładach pracy.

Dla nawiązania ścisłego kontaktu ze społeczeństwem oraz zapoznania się na miejscu z wynikami pracy i istniejącymi niedomaganiem Prezydium Powiatowej Rady Narodowej w **Przemysiu** zainicjowało cały szereg sesji wyjazdowych, które cieszą się ogromnym powodzeniem u miejscowej ludności. (Trybuna Robotnicza Nr 282).

Jedną z najaktywniejszych Komisji Miejskiej Rady Narodowej w **Grudziądzu** — jest komisja komunikacyjna. Dzięki niej gospodarka drogowa sprawa mostów i w ogóle zagadnienia komunikacyjne robotniczego miasta doznają właściwego potraktowania. (Gazeta Pomorska Nr 284).

BUDŻETY WYRAZEM TROSKI O POPRAWĘ BYTU MAS PRACUJĄCYCH

Budżety na rok 1951 są wyrazem troski władzy ludowej o podniesienie na wyższy poziom bytu materialnego i kulturalnego mas pracujących.

Preliminarz budżetowy **Warszawy** na rok 1951 przeznaczą około 90% wszystkich wydatków na oświatę, kulturę, zdrowie, opiekę społeczną i inwestycje w dziedzinie zaopatrzenia ludności.

52% prelimitowanych inwestycji wiąże się bezpośrednio z poprawą bytu ludności pracującej miasta.

80% budżetu woj. **katowickiego** przeznaczą się na potrzeby kulturalno-socjalne mas pracujących, m. in. mieszkańcy woj. katowickiego otrzymają w roku przyszłym 7.162 nowe izby mieszkalne, a około 30% wzrośnie produkcja zakładów wodociągowych, a o 18% wzrosną w porównaniu z r. ub. wydatki na oświatę.

Najwyższe pozycje budżetu woj. **wrocławskiego** przewidziano na nakłady w dziedzinie gospodarki komunalnej i mieszkaniowej.

Do najpoważniejszych inwestycji należy przyłączenie do sieci wodociągowej podmiejskich dzielnic robotniczych we **Wrocławiu** i w **Walbrzychu**, budowa rurociągu w **Bielawie**.

W woj. **olsztyńskim** szczególny nacisk położono na remonty domów zamieszkałych przez robotników oraz na rozbudowę urządzeń wodociągowo-kanalizacyjnych.

Budżet woj. **lubelskiego**, prelimituje przeszło 35% wydatków na oświatę i kulturę oraz ok. 30% na zdrowie i opiekę społeczną. (Życie Warszawy Nr 273).

ZDROWIE PUBLICZNE

Wydział Zdrowia przy Prezydium Woj. R. N. w **Poznaniu** opracowuje w chwili obecnej budżet, oraz plan działania placówek działających w dziedzinie zdrowia publicznego pod kątem zmian, jakie w tej dziedzinie zachodzą w wyniku reorganizacji ZUS. Do tej pory uruchomiono już Centralną Wojewódzką Przychodnię Dentystyczną. Zwiększono znacznie ilość kursów dla przodownic i przodowników zdrowia dla potrzeb wsi i miast. Kursy te prowadzone są przez PCK, który włączył się czynnie w „ofensywę zdrowia“ współpracując z placówkami Min. Zdrowia. (Słowo Powszechne Nr 281).

Komisja Zdrowia przy Miejskiej Radzie Narodowej w **Białej**, woj. **katowickie** opracowała nowy plan pracy na IV kwartał br. Praca w ostatnich miesiącach 1950 roku obejmie kontrolę dworców kolejowych, zakładów fryzjerskich i sklepów spożywczych na terenie Białej.

Przez dworce kolejowe przewija się codziennie wielka rzesza dojeżdżających robotników do pracy i młodzieży do szkół. Tymczasem stan higieniczny dworców pozostawia dużo do życzenia. (Dziennik Zachodni Nr 282).

Z ramienia Wydziału Zdrowia przy Prezydium Woj. R. N. w **Białymstoku**, ekipa lekarska przeprowadziła badanie dzieci szkolnych. Badanie miało na celu wybranie dzieci anemicznych i słabo rozwiniętych dla skierowania ich do domów turnusowych. Do domów turnusowych zakwalifikowano 102 dzieci. Czas trwania turnusu będzie wynosił półtora miesiąca. (Służba Zdrowia Nr 41).

WSPÓŁZAWODNICTWO W REALIZOWANIU PODATKÓW

Prezydium Powiatowej Rady Narodowej we **Włocławku** i Powiatowy Społeczny Komitet Współzawodnictwa, rzuciły hasło przedterminowego regulowania przez rolników należności podatkowych i SFOR. W związku z tym w powiecie przystąpiło do współzawodnictwa 200 gromad. Poszczególne wsie przystąpiły do opracowania szczegółowych regulaminów współzawodnictwa. Gromady otrzymują specjalne wzory ankiet, na których składane będą meldunki o wynikach współzawodnictwa. (Rolnik Polski Nr 116).

Powiatowa Rada Narodowa w **Toruniu** podjęła akcję współzawodnictwa i opracowania planu pracy dla gminnych rad narodowych do przeprowadzenia poboru gotówki z tytułu należności podatkowych zaległych i bieżących. Przewodzącymi gminami w powiecie toruńskim, jeśli idzie o pobór podatków jest **gmina Zelgno, Łubianka i Chełmża-miasto**. W gromadach tych pobór podatków poprzedziła akcja uświadamiająca gospodarzy, o doniosłym znaczeniu przeprowadzenia poborów podatków. W pracy tej wzięli udział wszyscy pracownicy tychże gmin łącznie z gminnymi opiekunami oraz delegatami społecznymi. (Gazeta Toruńska Nr 263).

W związku z uchwałą podjętą na ostatnim plenarnym posiedzeniu PRN wszystkie gminy i gromady w powiecie siedleckim postanawiają przedterminowo wpłacać wszystkie należności podatkowe. Akcją tę dobrze realizuje **gmina Skórzec**, pow. siedlecki, w której zobowiązania podjęły wszystkie gromady. Do uaktywnienia gromad **gminy Skórzec** przyczyniła się zdecydowana postawa Prezydium G.R.N. W ślad za G.R.N. mieszkańcy 21 gromad **gminy Skórzec** wezwali do współzawodnictwa w przedterminowej spłacie należności podatkowych inne gromady. (Życie Mazowieckie Nr 267).

SPRAWY ROLNE

W Prezydium P.R.N. w **Pasleku**, woj. olsztyńskie odbyła się odprawa przewodniczących prezydiów i sekretarzy G.R.N. Przedmiotem obrad była sprawa pomocy sąsiedzkiej dla PGR przy wykopkach ziemniaków i buraków.

I tak dla zespołu Kalsk, w majątkach Kalsk i Nowy Całun potrzebna będzie pomoc w wykopaniu 24 ha ziemniaków. Udzielią jej gromady Marianka, Krosno i Zielony Gront.

Zespołowi Kisielowo: maj. Łukowo, Kisielowo, Zastawie, Zwierzynie w wykopkach 29 ha ziemniaków i 12 ha buraków pomogą gromady Gotkowo, Ząbrowiec, Rogajny, Grądkki, Nafty, Bielica, Sałtowice, Kieszyń Nowy i Stary, Burdejny, Skowronki i Plajny.

W podobny sposób rozpracowany został teren całego powiatu. Projekt został przyjęty, co zapewni terminowe i właściwe przeprowadzenie akcji wykopków. (Życie Olsztyńskie Nr 260).

Posiedzenie Powiatowej Rady Narodowej w **Grajewie** poświęcone było m. in. sprawom akcji siewnej.

Sprawny przebieg akcji siewnej zawdzięczać należy terminowym dostawom nawozów sztucznych oraz ziarna kwa-

lifikowanego, na zakup którego państwo uruchomiło odpowiednio kredyty.

W powiecie utworzono 14 bloków nasiennych pszenicy, o obszarze 52 ha i 24 blokii nasienne żyta o obszarze 222 ha. W czasie jesiennych siewów wiele gospodarstw korzystało z pomocy sąsiedzkiej. Pomoc ta szczególnie sprawnie przebiegała w gminie Szczuczyn, Bogusze i Wąsosz.

W akcji siewnej brało udział ponad 400 siewników, które obsługiwały 183 gromady istniejące na terenie powiatu. Do końca ub. tygodnia żyto zasiano w 95 proc. a pszenicę ozimą w 75 proc. (Trybuna Ludu Nr 269).

Komitet Skupu Zboża przy M.R.N. w **Lubsku**, pow. Zielona Góra, dobrze wywiązuje się z nałożonych obowiązków. Już w połowie września zameldowano o przekroczeniu planu skupu zboża na rok bieżący.

Plan skupu prosa zrealizowano w 100 proc., skup owsa przekroczone w 200 proc. planu miesięcznego, gryki w 80 proc. planu rocznego, jęczmienia w 100 proc. planu miesięcznego, pszenicy w 140 proc. planu miesięcznego i żyta w 110 proc. planu miesięcznego.

M.R.N. w **Lubsku** wspólnie z KM PZPR dokładnie opracowała plan skupu zboża jeszcze przed akcją omłotową, dlatego realizacja planu nie napotykała na trudności i plan został przekroczony. Przekroczono również kontraktację siewną żyta na 1951 rok o 150 proc. (Gazeta Zielonogórska Nr 53).

Gromada **Różniaty**, gm. Gawłuszowice, pow. **Rzeszów** stoi u progu nowego życia. Dojrzewają tam warunki dla przejścia zacofanej drobnotowarowej gospodarki chłopskiej na zespołowy, socjalistyczny system produkcji rolnej. Mało i średniorolni chłopi w Różniatach coraz liczniej schodzą się, by radzić nad tym zagadnieniem, by obmyśleć środki uświadomienia wielu wahających się jeszcze. Największe zainteresowanie wzbudza wśród zgromadzonych na zebraniach sprawa podniesienia produkcji rolnej, mechanizacja prac rolnych i przebudowa gospodarki rolnej. W dyskusji stale się podkreśla, że jedynie zespołowa, uspołdzielczona gospodarka rolna może zapewnić wsi dobrobyt i kulturę. (Nowiny Rzeszowskie Nr 262).

Na ostatnim zebraniu Prezydium Warszawskiej Woj. R. N. kierownik wydziału rolnego zapoznał zebranych z zagadnieniem produkcji rolnej w województwie ze szczególnym podkreśleniem realizacji planu zasiewów ozimych.

Analizując gospodarkę 140 spółdzielni produkcyjnych, istniejących w woj. warszawskim, stwierdził on, że wyniki tegorocznych zbiorów w zespołowych gospodarstwach rolnych świadczą o ich olbrzymiej wyższości nad gospodarstwami indywidualnymi. Dla przykładu podał, iż chłop, posiadacz 5-hektarowego gospodarstwa, miał z uprawy swojej działki w roku ub. 45 q zboża, natomiast w bieżącym roku w gospodarstwie zespołowym otrzymał on 55 q zboża. W gromadzie Czarnostaw, gm. **Maków**, po przejściu do zespołowej gospodarki rolnej, plon żyta z 1 na wzrósł z 12 do 22 q.

PGR-y dobrze wywiązały się z dostaw ziarna siewnego, realizując plan przed terminem.

Chłopi w woj. warszawskim jedni z pierwszych rozpoczęli siew jesienny i siewy te są już obecnie na ukończeniu. (Wola Ludu Nr 267).

Adres Redakcji: Al. Jazdowskie nr 3 Kancelaria Rady Państwa tel. 89000-005 Red. — 131. Sekr. — 263

Redaguje Komitet. Przyjmowanie interesantów codziennie od 12 — 14.

Prenumerata 1 egz. kwartalnie 7 zł 20 gr

Prenumerata przyjmie P P K „Ruch” — Oddz Woj w Warszawie. Srebrna 16, tel. 80420 na konto PKO nr I — 6800.

Wydawca: Spółdzielnia Wyd.-Oświat. „Czytelnik” Drukarnia Nr 2 Spółdz. Wyd.-Ośw. „Czytelnik”, Marszałkowska 3/5 B-131305

Porady prawne pod red. dr Jerzego Starościaka

Prezydium Pow. R. N. w Opolu zapytuje, czy prezydium Woj. R. N. może po upływie 4 miesięcy zawiesić wykonanie uchwały pow. rady narodowej w części dotyczącej wyboru jednego z członków prezydium?

Odpowiedź:

Postępowanie takie (zawieszanie wykonania uchwały wyborczej po 4 miesiącach) jest niesłuszne. Prezydium rady wyższej winno jeszcze przed dokonaniem wyborów zainteresować się, czy proponowani kandydaci do prezydiów rad niższych dają rękojmię należytego wykonywania swoich obowiązków. Da to większą pewność, że do prezydiów wejdą ludzie najbardziej odpowiedzialni.

Jeżeli prezydium rady wyższej nie uczyniło tego, winno ono niezwłocznie, po nadejściu protokołu z sesji wyborczej, ustosunkować się do wybranych członków prezydium. Należy to uczynić niezwłocznie, aby zapobiec ewentualnym faktom, że nieodpowiedni ludzie są wprowadzeni w urzędowanie.

Jak jednak winno postąpić prezydium rady wyższej w przypadku, gdy dopiero po dłuższej obserwacji pracy poszczególnych członków prezydiów rad niższego stopnia dojdzie do przekonania, że niezbędna jest zmiana któregoś z członków już urzędującego prezydium?

Nie jest w tym wypadku właściwe zawieszanie uchwały kilka miesięcy temu podjętej.

Sprawę tę należy rozwiązać w ten sposób, że prezydium rady wyższej zawiadamia o celowości zmiany w składzie prezydium, prezydium rady niższej, a to, prezydium (tj. to prezydium w składzie którego pracuje członek prezydium, który ma być zmieniony), ewentualnie któryś z członków tej rady, występuje z wnioskiem na najbliższej sesji rady o zmianę składu prezydium.

Już do czasu uchwały rady narodowej o odwołaniu jednego z członków prezydium, samo prezydium swoją uchwałą opartą o pkt. d § 13 Instrukcji Nr 2 z dn. 17 kwietnia 1950 r. może spowodować, że członek ten nie będzie pełnił jeszcze

przed uchwałą rady narodowej dotychczasowych funkcji w prezydium.

Mgr T. Hattowski

Główna Komisja Arbitrażowa rozstrzygała spór między przedstawicielem Skarbu Państwa i miasta N. o to, która z tych władz ma prawo zarządzić parcelę, której własność była sporną między Skarbem Państwa i zarządem miejskim?

Odpowiedź:

Rozstrzygając tę sprawę Główna Komisja Arbitrażowa zajęła stanowisko, że:

1) ustalenie, czy parcela jest własnością gminy, czy też Skarbu Państwa stało się bezprzedmiotowe, wobec zniesienia przez ustawę z dnia 20 marca 1950 r. o terenowych organach jednolitej władzy państwowej, związków samorządu terytorialnego o odrębnym majątku oraz przejścia tego majątku z mocy samego prawa przez Skarb Państwa;

2) wobec zniesienia władz terenowych pierwszej i drugiej instancji podległych Ministerstwu: Finansów, Oświaty, Pracy i Opieki Społecznej oraz przejścia ich właściwości przez prezydium odpowiednich rad narodowych i ich wydziały — majątek będący w zarządzie i użytkowaniu władz zniesionych, przejęty został w zarząd i użytkowanie właściwych prezydiów rad narodowych;

3) w tych warunkach zarząd spornej parceli, położonej na obszarze miasta N., należy do Prezydium Miejskiej Rady Narodowej miasta N., które sprawuje na podległym sobie terenie wszystkie funkcje wykonawcze władzy państwowej zwłaszcza, że parcela jest obecnie w posiadaniu miasta.

(Orzeczenie Głównej Komisji Arbitrażowej z dn. 21.IV.50 r., Nr VII. A, 30/50).

Prezydium Gminnej Rady Narodowej w Bobrowie, pow. Brodnica zapytuje, czy nie stale urzędujący członek prezydium gminnej rady narodowej może bez 3-miesięcznego okresu wypowiedzenia ustąpić z zajmowanego stanowiska?

Odpowiedź:

Nie stale urzędujący członek prezydium gminnej rady narodowej nie jest pracownikiem państwowym; praca jego ma charakter społeczny za którą nie pobiera wynagrodzenia (z wyjątkiem diet, które może otrzymywać za udział w pracach prezydium). W związku z tym może on ustąpić z zajmowanego stanowiska z prezydium bez trzymiesięcznego okresu wypowiedzenia przewidzianego dla pracowników państwowych podlegających przepisom rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z 16 marca 1928 r. o umowie o pracę pracowników umysłowych (Dz. U. R. P. Nr 35, poz. 323 z późniejszymi zmianami). Ustępując z zajmowanego stanowiska członek prezydium gminnej rady narodowej winien w zasadzie pełnić swe funkcje do czasu najbliższego zebrania gminnej rady narodowej, aby mogła ona wybrać nowego członka do prezydium gminnej rady narodowej.

Prezydium Pow. R. N. w Wolsztynie zapytuje, czy byli starostowie wybrani obecnie na przewodniczących powiatowych rad narodowych, przestali być członkami powiatowych rad narodowych, czy ewentualnie nadal wchodzi w ich skład?

Odpowiedź:

Byli starostowie, z chwilą zniesienia tego stanowiska, przestali być członkami powiatowych rad narodowych.

Uzasadnienie:

Starostowie wchodziłi w skład rad powiatowych z urzędu, tj. z tytułu swego stanowiska — a więc ten kto był starostą, stawał się równocześnie członkiem pow. rady narodowej.

Ustawa o terenowych organach jednolitej władzy państwowej z 20 marca 1950 r. art. 33 zniósła stanowiska starostów, a tym samym również osoby te straciły tytuł do wchodzenia z mocy prawa do powiatowych rad narodowych.

Mgr T. Hattowski

Prezydium Gminnej Rady Narodowej Frombork zapytuje, czy obowiązane jest oddawać nieodpłatnie kierownictwu kin ruchomych pomieszczenia dla wyświetlania filmów?

Odpowiedź:

Rady narodowe, ich prezydium i komisje oświaty i kultury, mając na uwadze doniosłe znaczenie upowszechnienia filmu, zwłaszcza w środowiskach robotniczych i chłopskich, obowiązane są ułatwić pracę w terenie kierownictwu kin ruchomych (Okólnik Kancelarii Rady Państwa z dnia 24. VI. 1949 r. Nr 45).

Prezydium Gminnej Rady Narodowej dostarczając kierownictwu kina ruchomego salę na wyświetlenie filmu nie powinno żądać wyższych sum za wynajęcie sali, lecz tylko zwrotu rzeczywistych kosztów związanych z udostępnieniem sali na potrzeby kina (koszty światła, sprzętaczki, amortyzacja wynajętego sprzętu itp.).

Udostępnienie tych środków kinom ruchomym nie może stanowić źródła zysków dla Prezydium G.R.N.

M. Nowakowski

Prezydium Gminnej Rady Narodowej w Szydłaku zapytuje, czy pracownik referatu Prezydium G. R. N., będący właścicielem domu mieszkalnego ma obowiązek pełnić wartę w gromadzie, w której stale zamieszkuje?

Odpowiedź:

Ustawa z 1934 r. o ochronie przed pożarami i innymi klęskami (Dz. U. R. P. Nr 41, poz. 365), która w art. 28 stwarzała podstawę prawną dla obowiązku pełnienia wart nocnych, została uchylona ustawą z dnia 4 lutego 1950 r. (Dz. U. R. P. Nr 6, poz. 51) o ochronie przeciwpożarowej i jej organizacji. Obecnie zatem jako jedyną podstawę obowiązku pełnienia wart nocnych może stanowić rozporządzenie porządkowe wydane przez władze wojewódzkie.

Jeśli to rozporządzenie nie przewiduje wyraźnego zwolnienia od pełnienia warty nocnej dla pracowników publicznych, pracownik Prezydium G. R. N., będący właścicielem domu mieszkalnego na wsi obowiązany jest do wykonania tego obowiązku.

Prezydium Gminnej Rady Narodowej w Miedźnie zapytuje, czy budynkiem wzniesionym przez gminę w Miedźnie ma prawo rozporządzać Prezydium Powiatowej Rady Narodowej i zlecać Prezydium G.R.N. zwolnienie lokalu mieszkalnego, zajętego w tym budynku przez sekretarza Prezydium G.R.N. i oddanie tego mieszkania dla potrzeb określonej przez siebie instytucji?

Odpowiedź:

Wobec przejęcia przez Skarb Państwa majątku dotychczasowych związków samorządu terytorialnego na zasadzie art. 32 ustawy z dnia 20.III.1950 r. o terenowych organach jednolitej władzy państwowej — budynek wzniesiony przez gminę w Miedźnie przeszedł na własność Skarbu Państwa, z tym, że pozostaje on nadal w zarządzie i użytkowaniu Gminnej Rady Narodowej.

Jeżeli natomiast chodzi o usunięcie z tego budynku sekretarza Prezydium G.R.N. i zajęcie po nim mieszkania przez urząd lub instytucję publiczną, to może to nastąpić w drodze zezwolenia udzielonego przez Wojewódzką Komisję Lokalową, w konkretnym przypadku na wniosek Prezydium Powiatowej Rady Narodowej, przy czym sekretarzowi należy się mieszkanie zastępcze, odpowiadające normom zaludnienia i nadające się do zajęcia ze względu na stan techniczny.

M. Nowakowski

Prezydium Miejskiej Rady Narodowej w Nowym Tomyślu zapytuje, według jakich zasad należy ustalić prawo do zaopatrzenia emerytalnego pracownika, przyjętego do służby samorządowej na stałe w ramach ustawy z r. 1939 o mianowaniu i zaopatrzeniu pracowników komunalnych?

Odpowiedź:

Z dniem 1.XI.1950 r. wchodzi w życie nowe zasady ubezpieczenia, dla b. pracowników samorządowych ubezpieczonych wg. tzw. lokalnych statutów ubezpieczeniowych, zmieniające całkowicie dotychczasowy stan rzeczy.

Według danych, przedstawionych w zapytaniu, chodzi tu o pracownika, podpadającego pod pojęcie pracownika samorządowego w rozumieniu art. 2 ust. 1 pkt. 1 wymienionego dekretu. Mają do niego zastosowanie przepisy o zaopatrzeniu

emerytalnym etatowych funkcjonariuszów państwowych, stosownie do postanowień art. 4 tegoż dekretu. Ustalenie okresu służby, zaliczalnej do wysługi emerytalnej wg art. 8 ust. 2 tegoż dekretu porucza prezydentom rad narodowych.

Dr St. Duszniak

Prezydium Gminnej Rady Narodowej w Główczykach zapytuje, czy z wpłat na F.G.M. podlegają potrąceniu wpłaty dokonywane na Fundusz Ziemi z tytułu użytkowania przez osoby prywatne obiektów państwowych:

a) młyna

b) działki 1 hektarowej wraz z zabudowaniami?

Odpowiedź:

Wpłaty na Fundusz Ziemi z tytułu użytkowania nieruchomości stanowiących własność Skarbu Państwa, nie podlegają potrąceniu z z wpłat na F.G.M.

Uzasadnienie:

Przepisy art. 21 ust. 6 dekretu z dn. 28.VII.1948 r. o najmie lokali (D. U. R. P. Nr 36 poz. 259 i Nr 50 poz. 383) upoważniają do odliczania z wpłat na F.G.M. należności, tylko Skarbu Państwa (nie zaś Funduszu Ziemi), następnie należności za mienie nabyte, a nie zaś za mienie tylko użytkowane, a nie nabyte, a w końcu za mienie nierolnicze (nie zaś za mienie rolnicze).

W podanym przypadku wymogi zwolnienia nie zachodzą, odliczanie zatem omawianych należności z wpłat na F.G.M. nie ma podstawy prawnej.

Prezydium Powiatowej Rady Narodowej w Koźlu zapytuje, czy istnieją możliwości przyznania nagród pieniężnych pracownikom wykonującym czynności związane z wymiarem, poborem i egzekucją niektórych danin komunalnych, jak np. podatku od nieruchomości, lokalni, widowisk itp. w powiatowych i gminnych radach narodowych?

Odpowiedź:

Uchwała Rady Państwa z dnia 1 kwietnia 1950 r. ogłoszona w Monitorze Polskim Nr A-56, poz. 644 z 1950 r. zezwala na przyznawanie na zasadach określonych w tej uchwale nagród pieniężnych tylko pracownikom miast, zatrudnionym

przy pracach związanych z wymiarem, poborem i egzekucją niektórych danin komunalnych (np. podatku od nieruchomości, lokali, widowisk, spożycia, psów) i innych podatków z wyjątkiem wpływów z podatku gruntowego i od kopalń — w gminach miejskich.

Nie ma więc podstaw prawnych do przyznawania tego rodzaju premii, z budżetów b. związków samorządowych na rok 1950, pracownikom gmin i powiatów za prace związane z realizacją podatków w roku 1950.

Pracownik Prezydium Gminnej Rady Narodowej w Rakowcu powiat Kwidziński zapytuje, czy były sekretarz gminy nie wybrany do prezydium gminnej rady narodowej a zatrudniony jako pracownik kontraktowy prezydium traci automatycznie swe prawa do poprzednio pobieranego uposażenia, czy też Prezydium winno z nim rozwiązać umowę i zawrzeć nową na zmienionych warunkach?

Odpowiedź:

Były sekretarz gminy nie wybrany do prezydium gminnej rady narodowej, a pozostający jako pracownik prezydium nie traci automatycznie swych praw odnośnie wynagrodzenia. Jeżeli nowoobrane prezydium gminnej rady narodowej chce zmienić warunki jego zatrudnienia (przez odjęcie mu dodatków) to winno stosownie od art. 25 pkt. 4 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z 16 marca 1928 r. o umowie o pracę pracowników umysłowych (Dz. U. R. P. Nr 35 poz. 323 z późniejszymi zmianami) wymówić b. sekretarzowi pracę z terminem trzymiesięcznym, a po upływie tego okresu za obopólną zgodą zawrzeć nową umowę na zmienionych warunkach.

Prezydium Gminnej Rady Narodowej w Rymanowie zapytuje, czy pracownikowi, zatrudnionemu w gminie od 1945 r., który obecnie wniósł rezygnację, należy się wynagrodzenie 1) za niewykorzystany urlop wypoczynkowy z r. bieżącego, 2) za 28 dni przysługującego mu urlopu specjalnego na dokończenie studiów, 3) za 2 tygodnie za niewykorzystany w roku ubiegłym urlop wypoczynkowy?

Odpowiedź:

Pracownikowi prezydium zatrudnionemu od 1945 r. nie należy się wynagrodzenie za niewykorzystane urlopy, gdyż pracownik ten stosownie do uchwały Rady Ministrów z dnia 11.VIII.1950 r. (instrukcja Nr 12) w sprawie unormowania stosunku służbowego pracowników samorządowych, którzy przeszli do służby w wydziałach prezydiów rad narodowych) jest etatowym pracownikiem państwowym, podlegającym przepisom ustawy z dnia 17 lutego 1922 r. o państwowej służbie cywilnej (Dz. U. R. P. z 1949 r. Nr 11 poz. 72). Podana ustawa nie daje pracownikom państwowym prawa do żądania odszkodowania za nieudzieleny czy niewykorzystany urlop. Rozstrzygnięcie to ustalił Sąd Najwyższy w orzeczeniu swym z dnia 15 marca 1949 r. Sygnatura akt W. a. C 301/48.

Prezydium Gminnej Rady Narodowej w Bobrowie, pow. Brodnica zapytuje, czy sekretarzowi prezydium gminnej rady narodowej dojeżdżającemu dziennie 10 km. do miejsca pracy przysługuje zwrot kosztów przejazdu?

Odpowiedź:

Sekretarzowi prezydium gminnej rady narodowej nie przysługuje zwrot kosztów dojazdu za podróże do miejsca pracy z miejsca zamieszkania.

Uzasadnienie:

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 24 lipca 1948 r. o należnościach w razie pełnienia czynności służbowych poza zwykłym miejscem służbowym oraz w razie przeniesienia na inne miejsce służbowe (Dz. U. R. P. Nr 38, poz. 279) przewiduje zwrot kosztów podróży jedynie w wypadku odbywania podróży służbowych, delegacji i przeniesienia w kraju.

Prezydium Gminnej Rady Narodowej w Rymanowie zapytuje, czy pracownikowi umysłowemu zatrudnionemu od 1945 r., któremu w styczniu bieżącego roku udzielono 6-miesięcznego urlopu na dokończenie studiów, a następnie odmówiono mu dalszego 3-miesięcznego urlopu i przyjęto jego rezygnację zastrzeżoną w wypadku odmowy udzielenia urlopu, należy się trzymiesięczna odprawa?

Odpowiedź:

Pracownikowi państwowemu, rezygnującemu ze służby państwowej, trzymiesięczna odprawa nie przysługuje.

Uzasadnienie:

Pracownik, o którym w pytaniu mowa, stosownie do § 2 pkt. 2 uchwały Rady Ministrów z dnia 11. sierpnia 1950 r. (instrukcji Nr 12) w sprawie unormowania stosunku służbowego pracowników samorządowych, którzy przeszli do służby w wydziałach prezydiów rad narodowych, (Rada Narodowa Nr 18 str. 23) jest pracownikiem państwowym etatowym, do którego stosują się przepisy art. 56 ustawy z dnia 17 lutego 1922 r. o państwowej służbie cywilnej (Dz. U. R. P. z 1949 r. Nr 11 poz. 72). Przepis tego artykułu stanowi, że pracownik państwowy zarówno w służbie czynnej jak w stanie nieczynnym ma prawo zgłosić wystąpienie ze służby państwowej. Jednak pracownikowi ustępującemu ze służby państwowej nie przysługuje żadna odprawa.

Prezydium Miejskiej Rady Narodowej w Kamiennej Górze zapytuje, w jakiej wysokości, wzgl. wg jakich zasad płaci czynsze Związek Samopomocy Chłopskiej za lokale użytkowe wynajmowane dla celów biurowych od Prezydium MRN?

Odpowiedź:

Wysokość czynszów za lokale użytkowe w tych wszystkich przypadkach kiedy zarówno wynajmujący jak i najemca należą do jednostek administracji państwowej, lub instytucji i przedsiębiorstw uspołecznionych — ustala uchwała Rady Ministrów z dnia 21 czerwca 1950 r. (Monitor Polski Nr A-77, poz. 889) — według norm przewidzianych w tabeli stawek czynszowych, stanowiącej załącznik do tej uchwały.

Ponieważ Związek Samopomocy Chłopskiej, rozporządzeniem z dnia 19 lutego 1949 r. (Dz. U. R. P. Nr 13 poz. 76) zwolniony został od wpłat na Fundusz Gospodarki Mieszkaniowej za lokale użytkowe zajęte na pomieszczenia biurowe, przeto stosownie do postanowień § 2 lit. e powołanej na wstępie uchwały Rady Ministrów, obowiązany jest do

uiszczenia czynszów według norm ustalonych tą uchwałą.

Wszelkie też obniżki czynszu mogą być dokonywane tylko w przypadkach i w wysokości przewidzianej w dziale III-cim podanej uchwały Rady Ministrów.

M. Nowakowski

Prezydium Gminnej Rady Narodowej w Murowance zapytuje, czy w gminie wiejskiej liczącej poniżej 10.000 mieszkańców można kierownikowi referatu prezydium gminnej rady narodowej przyznać dodatek służbowy według stawki a, pobierany dotychczas przez byłego sekretarza gminy?

Odpowiedź:

Pobierany dotychczas przez byłego sekretarza gminy dodatek służbowy według stawki a), może być przyznany obecnie kierownikowi referatu prezydium gminnej rady narodowej, o ile posiada on VIII grupę uposażenia i ilość dodatków nie przekroczy limitu dodatków określonego podanymi niżej przepisami.

Uzasadnienie:

Zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 19 lutego 1949 r. (Dz. U. R. P. Nr 14, poz. 94) i załącznikiem do uchwały Rady Ministrów z dnia 5 lipca 1950 r. w sprawie zaszerogowania kierowników wydziałów (oddziałów, referatów) w prezydiach rad narodowych (instrukcja nr 10 — Monitor Polski Nr A 81, poz. 949), zmienionym uchwałą Rady Ministrów z dnia 29 lipca 1950 r. (Monitor Polski Nr A 97, poz. 1219), kierownikowi referatu w prezydium gminnej rady narodowej przysługuje uposażenie w grupie od IX — VIII oraz dodatek służbowy według stawki d — a.

W gminie wiejskiej z ilością poniżej 10.000 mieszkańców liczba dodatków służbowych nie może przekraczać trzech.

St. Słubowski

Prezydium Miejskiej Rady Narodowej w Głogówku pow. Prądnik zapytuje, w jakiej wysokości należy wypłacać wynagrodzenie pracownikowi prezydium, który zastępuje sekretarza prezydium rady narodowej w okresie urlopu trwającego powyżej 4 miesięcy?

Odpowiedź:

W wypadku urlopu sekretarza prezydium, prezydium winno podzielić jego funkcje między członków prezydium, ewentualnie zlecić funkcje sekretarza prezydium gminnej rady narodowej jednemu z członków prezydium. Nie może natomiast spełniać funkcji sekretarza prezydium pracownik prezydium nie będący członkiem prezydium.

Zarząd Przedsiębiorstw Miejskich w Kamiennej Górze zapytuje, według jakich zasad ma być pobierany czynsz za lokale użytkowe?

Odpowiedź:

Czynsz za lokale użytkowe ma być pobierany w wysokości, ustalonej w umowie najmu, a zwiększonej ewentualnie o wpłaty na FGM.

Uzasadnienie:

Dekret z dn. 28.VII.1948 r. o najmie lokali (Dz. U. R. P. z r. 1948 Nr 36, poz. 259 i z r. 1948 Nr 50, poz. 383) nie dotyczy czynszu za lokale użytkowe. — Czynsz ten jeśli idzie o instytucje niepaństwowe podlega swobodnemu ustaleniu wyłącznie w drodze umowy między stronami. Dekret normuje natomiast wpłaty na F.G.M. w stosunku do lokali użytkowych, według stawek określonych w tabeli Nr 2, stanowiącej załącznik do tegoż dekretu. Należy jednak mieć przy tym na uwadze, że art. 23-a wymienionego dekretu dopuszcza w określonym tam przypadku uzupełnienie umówionego czynszu o sumę wypłaty, jaka przypada od najętego lokalu użytkowego na F.G.M.

Kwestia opłacania podatku obrotowego przez najemcę jest dla omawianej tu sprawy bez znaczenia.

Jeśli natomiast chodzi o lokale użytkowe, odnośnie których tak wynajmujący jak i najemca należy do jednostek administracji państwowej lub instytucji i przedsiębiorstw państwowych — to wysokość czynszu za tego rodzaju lokale ustala się według stawek przewidzianych uchwałą Rady Ministrów z dnia 21 czerwca 1950 r. — Monitor Polski Nr A—77, poz. 889.

Dr St. Dusznik

Prezydium Miejskiej Rady Narodowej w Koninie zapytuje, jak należy postąpić z wypowiedzeniem pracy pracownikowi (notorycznemu pijakowi), który po przebytej kuracji znów popadł w nałóg. Dodać należy, że żona jego zatrudniona jest w tutejszym prezydium — ma on 2 małoletnich dzieci na utrzymaniu?

Odpowiedź:

Prezydium Miejskiej Rady Narodowej winno zwrócić uwagę pracownika na możliwość natychmiastowego rozwiązania umowy o pracę w wypadku, gdy pracownik ten podlega przepisom rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 marca 1928 r. o umowie o pracę pracowników umysłowych (Dz. U. R. P. Nr 35, poz. 323 z późniejszymi zmianami), lub na możliwość rozwiązania stosunku służbowego przez Władzę Naczelną w wypadku, gdy pracownik ten jest etatowym pracownikiem państwowym, stosownie do uchwały Rady Ministrów z 11.VIII.1950 r. — instrukcja Nr 12 (Rada Narodowa z 15 września 1950 r. Nr 18). W przypadku bezskuteczności upomnienia istnieje możliwość zerwania z nim stosunku służbowego bez dochowywania szczególnych terminów w trybie przewidzianym podanymi wyżej przepisami.

Prezydium Miejskiej Rady Narodowej m. Olesno zapytuje, czy szoferowi zatrudnionemu w okresie przerwy pracy samochodu w warsztacie stolarskim, można wypłacać wynagrodzenie stosownie do zarządzenia Ministra Skarbu z 18.VI.1950 r.?

Odpowiedź:

O ile pracownik został zatrudniony w Prezydium Miejskiej Rady Narodowej w charakterze kierowcy samochodowego, to wynagrodzenie jego winno odpowiadać wynagrodzeniu przewidzianemu dla stanowiska kierowcy niezależnie od tego przy jakich pracach jest on zatrudniony w okresie przerw w pracy samochodu.

W konkretnym przypadku winny być uwzględnione przepisy zarządzenia b. Ministra Skarbu z dnia 18 czerwca 1949 r. w sprawie wynagrodzenia kierowców i innych pracowników samochodowych (Monitor Polski Nr A-40).

Cena 40 zł

BIBLIOTEKA
UNIERSYTECKA
GDAŃSK

01102